

Alp(LK)2637

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

DIRVA

THE FIELD

Nr. 6

Sausio-January 22, 1959

Cleveland, Ohio

Lietuvos naujienų atranka

DU KARTUS DIDESNIS UŽ PUNTUKĄ...

Vis nepataiko šokti pagal partijos muziką.-Padarė
malonę išleidę 'lietuvišką' pašto ženklą.

Ties Barstyčiais, apie 10 kilometrų į šiaurvakarius nuo Žemaičių Kalvarijos, arba apie 12 km. tiesiai į vakarus nuo Sėdos pereitą vasarą buvo aptiktas didžiulis akmuo, kurio didumas ligi šiol nebuvo pastebėtas, kadangi jo tik maža dalis tekyšojo iš žemės. Dabar tas akmuo atkastas, ir pasirodė, kad jis kone dukart didesnis už Anykščių Puntuką.

Prie abiejų akmenų dabar rengiamos aikštelės turistams sustoti.

TEBEBARA LITERŪROS DĖSTYTOJUS

Nepasirašytame, regimai partijos centro paruoštame straipsnyje "Tiesa" sausio 4 d. dar kartą grįžo prie ankstyvesniųjų Lietuvos rašytojų vertinimo klausimo. Padejavus, kad

"buržuaziniai nacionalistai, ypač užsienyje, vis dar bando panaudoti kultūrinį-literatūrinį palikimą, kaip idėjinį ginklą prieš marksizmą-leninizmą..."

smerkiamos "visiškai nepriimtinos tendencijos", pasireiškiančios dabartinių literatūros dėstytojų paskaitose. Esą,

"Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto dėstytojo K. Umbraso pranešime buvo iškelta aiškiai klaidinga mintis, jog literatūros reikškinį visuomeninį klasinį nagrinėjimą reikia pakeisti literatūrinių srovių ir krypčių nagrinėjimu".

Tokia K. Umbraso nuomonė esanti raginimas "taikstyti su buržuazinių nacionalistų rašytojų pasaulėžiūra".

Primenama, kad panašiai kaip K. Umbraso elgiasi ir universiteto dėstytojai — M. Lukšienė, V. Kubilius (viena nepataikė parašyti apie J. Biliūną, kitas — apie B. Sruogą).

Iš naujo "šukuojama" universiteto dėstytoja V. Zaborskaitė, kuri, esą, "išpūstai kelia dekadentinių srovių atstovų kūrybos reikšmę, užtrina jų idėjinį ydingumą". (Šiai tenka bene už Vaizgantų).

Gauna ir A. Rabačiauskaitė už B. Sruogos nekritišką įvertinimą. "Mokinio bibliotekos" serijiniame leidinyje. Ir D. Sauka, kuris nesuniekino S. Neries ankstyvesniojo laikotarpio literatūrinės aplinkos ir nesuniekino "buržuazinių" S. Neries kūrybos vertintojų, tuo būdu sumenkindamas S. Neries "persiorientavimo" reikšmę.

J. Lebonka ir kiti barami, kad jų "straipsniuose apie V. Kudirką pasireiškė

idealizavimo ir vienpusiškumo". Dėl Kudirkos partija iš viso dar nežino, kaip laikytis. Esą, "jis laukia tolesnio, gilesnio nagrinėjimo".

Neišvengė pagrasyimo ir "Pergalė" (mėnesinis literatūros žurnalas) už tai, kad vertinant J. Žiugždos ir kitų "Lietuvių literatūros istoriją" (I tomą) "nebuvo parodyta reikiamo objektyvumo". Esą, — "po atskirų neesminių trūkumų prieidanga buvo sumažinta šio rimto, kolektyvaus darbo reikšmė".

Taigi, literatūros kritikai nebepataiko, ką reikia girti ir ką peikti.

"LIETUVIŠKAS" PAŠTO ŽENKLAS

Maskvos vyriausybė savo valdomoms "suvereninėms respublikoms" net savo pašto ženklų neleidžia turėti. ir iš Lietuvos laiškus gauname su Sovietijos ženklais.

AR NAUDINGA AMERIKAI?

Europoje ir Amerikoje ne visi pritaria vokiečius apginkluoti lygiomis su vakariečiais, kuriuos nacių laikais jie siekė pavergti. Vakarų Vokietijos prezidentas buvo šaltokai Anglijoje priimtas. "New York Times" žymus bendradarbis, James Reston, pasakoja:

Mikojano pareiškimuose suprasta, kad Maskva dabar pirmon vieton stato Vokietijos nuginklavimą ir neutralumą. Tai ironija, nes 14 metų atgal JAV tą siūlė, bet Stalinas atmetė. Mikojanas teisinasi: "Mes padarėme taktinių ir politinių klaidų".

Respublikonų partijos vadai JAV Senate, Michigano senatorius Vandenbergas tada patarė Amerikai pasirašyti su SS sutartį, kuri Vokietiją ilgiems metams nuginklųotų. Jis (1945 m. sausio 10 d.) sakė: "Dabartinis tarptautinių kivičių pagrindu stovi baimė dėl Vokietijos apsiginklavimo. Baimė pilnai pateisinama. Todėl siūlau dalyką tuojau ir pagrindinai išspręsti. Nėra ko laukti. Amerikos interesas reikalauja aiškiai, griežtai ir ilgąm nuginklautos Vokietijos ir Japonijos. Nematau kliūčių sudaryti su SS sutartį, kuri šį pageidaujamą tikslą pasiektų".

Keturis užsienio reikalų ministrų konferencijai Londone (1945 m. rugsėjo mėn.) JAV valstybės sekretorius Byrnes tokią sutartį 25-iems metams ir pasiūlė. Jis ją pasiūlė ir Stalinui, per Kalėdas Maskvoje tais

Jų leidimas yra sovietinės Ryšių ministerijos kompetencijoje (Tos ministerijos padalinys — "sąjunginė-respublikinė" Ryšių ministerija yra ir Vilniuje, ministras rusas, Bielianinas).

Dabar sovietinė Ryšių ministerija, matyt, sugalvoja pigiu būdu rodyti pasauliui respublikų "savaranumą". Išleido pašto ženklą su užrašu "Lietuvos TSR" (ženklas vistiek Sovietijos). Ženklo idėtas Vilniaus miesto vaizdas, žiūrint iš Gedimino pilies.

SNIEČKUS PRAŠO DAUGIAU ELEKTROS

A. Sniečkus per Maskvos "Pravdą" (sausio 6 d.) atsisargiai bando paskatinti Maskvos valdžią, kad leistų pagreitinti naujos stambios šiluminės elektros jėgainės (Vilniuje?) ir antrosios hidroelektrinės prie Nemuno statybas.

(Nukelta į 6 psl.)

metais viešėdamas. Savo knygoje "Frankly Speaking" Byrnes sako, Stalinas pritaręs. Gavęs prezidento Trumano, senatoriaus Vandenbergo ir kitų pritarimą, Byrnes sutarties projektą pasiuntęs Londonui, Paryžiui ir Maskvai, bet Molotovas per posėdį Paryžiuje (1946 m. vasario mėn.) pareiškė, ji "nepakankama". Girdi, reikia 40 metų. Byrnes nepadavė ir pasiūlė 45 metus. Bet Molotovas pradėjo eiti atatupstas. Byrnes spėja, kad bolševikų "smegenys" pabūgę amerikiečių užsibuvimo Europoje. Jie spekuliuo, kad amerikiečiams netrukus pabos ir jie išsinešdins, palikdami laisvą kelią Maskvai.

Bolševikai suklydo. Amerikiečiai nepasitraukė, bet pradėjo vokiečius apginkluoti (pasekdami bolševikus, kurie Rytų vokiečius pirmiau apginklavo). Bolševikai nedavertino ir greitumo, kuriuo Vakarų Vokietija ant sveikų ekonominių pagrindų atsistojo, kaip nedavertino ir Marshallio plano, pastačiusio karo apgriautą Europą ant kojų. Nenumatė gal ir Atlanto pakto.

Tokiū būdu dabar bene siekia pėdas sumėtyti ir pasiekti to, ką būtų turėję 14 metų atgal. Bet dabar tarptautinė būklė yra pasikeitusi.

V. Mikojanui grįžtant iš Amerikos, buvo užsidedę lėktuvo motoras ir jis turėjo praleisti naktį amerikiečių bazėje.

Lietuvių bankas — Superior Savings švenčia 50 metų sukaktį. Tai, be abejo, didžiausia lietuvių valdoma įstaiga visoje Ohio valstybėje. 1958 m. jo apyvarta siekė virš 14 milijonų dolerių.

Nuotraukoj banko vadovybė. Sėdi, iš kairės: Ch. O'Bell — viceprezidentas, C. P. Sukys — išdininkas, J. P. Ditchman — prezidentas, J. T. Derigher — viceprezidentas ir sekretorius, J. Urbšaitis — direktorius. Stovi, iš kairės, direktoriai: A. Gradinskas-Gray, J. Baltrus, J. Millus, J. Muliolis-Mull, J. Zaunis, Donald P. Muliolis-Mull ir F. G. O'Bell — direktorius advokatas.

Dirvos nuotrauka.

KREMLIUS DAR KARTĄ NORI BESĄLYGINIO KAPITULIAVIMO

Sovietų pasiūlytas taikos sutarties su Vokietija projektas yra gana platus; jis susideda iš 48 straipsnių ir apima maždaug du laikraščio puslapius.

Jo įvertinimui būtų reikalinga kruopšti projekto studija. Bet čia duodamos tik crumpas pastabos.

Pagal projektą Vokietijai nustatomos dabartinės, 1959 m. sausio 1 d. sienos su Saaro kraštu. Vokietija atsisako nuo visų teisių bei pretenzijų į visas teritorijas, esančias į Rytus nuo šios siūlomos sienos.

Sutarties 9 str. specialiai pažymi Vokietijos atsisakymą nuo buvusios Rytprūsijų teritorijos bei atsisakymą nuo Karaliaučiaus miesto ir Karaliaučiaus srities. Čia paminėta Oderio-Neisės linija, Danzigas, Sudėtų kraštas, tačiau Klaipėdos kraštas neminimas.

Skyriuje apie pagrindines žmonių teises bei laisves (lyg sovietai turėtų moralinę teisę apie tai kalbėti) projekto 18 str. nustato: Vokietija pasizada paleisti visas organizacijas, tame tarpe ir emigrantų organizacijas, kurių veikla nukreipta prieš kurią sąjunginių bei suvienytų, prieš Hitlerį kovojusių valstybių, ir, grasant baudžiamuoju persekiojimu, turi uždrausti tokių organizacijų egzistenciją bei veiklą savo teritorijoje.

Vokietija neteiks asmenims, kurie priklauso minėtoms organizacijoms, azylio teisės.

Toliau, pagal sutarties 21 str., Vokietija visomis jėgomis remis repatriaciją sąjunginių bei suvienytų valstybių piliečių, kurie karo metu liko nublokšti Vokietijoje.

Savo apsaugai Vokietijai pripažįstama teisė turėti savo kariuomenę (be raketų, atominių, biologinių, cheminių ginklų, bombonešių, bei povandeninių laivų), tačiau charakteringa, kad draudžiama imti kariuomenės asmenis, neturinčius Vokietijos pilietybę.

Mūsų bendradarbio Europoje

bės bei asmenis ne vokiečių tautybės, kurie karo metu ar po karo liko nublokšti Vokietijon, nepriklausomai nuo to, ar jie vėliau yra ar nėra įgiję Vokietijos pilietybę.

Iš šių pastabų nesunku pasidaryti kai kurias išvadas:

1. Apie grąžinimą laisvės Pabaltijo valstybėms Sovietai nesirengia nė kalbėti.

2. Gyvenantiems Vokietijoje komunistinių kraštų tremtiniais tebeskiriamas ypatingas dėmesys. Jie tebemedžiojami, juos norima sunaikinti. Jų visos organizacijos, suprantama iki bendruomenės imtinai, skiriamos panaikinimui ir uždarymui. Jų nariai nustoja azylio teisių, Vokietija privalo visomis jėgomis (Red. pabraukta) remti jų asmenų repatriaciją.

Sutarties projektas turi visą eilę svarbesnių nuostatų, kuriuos reikėtų paliesti, bet jau vien iš tų kelių projekto straipsnių, susidaro vaizdas, koks likimas, tokios sutarties siekiant, yra sovietų numatytas ten esantiems tremtiniais.

Laimėj, kad, pagal Churchillio posakį, medžiai iki dangaus neauga. Ir šis sovietų projektas, prilygsta reikalavimui, kad Vakarų Vokietija ir drauge Vakarų laisvasis pasaulis besąlyginiai kapituluotų, nesulaukus realizavimo.

'Mes tada tikejome...'

Ryšium su Mikojano lankymusi Amerikoje ir pastangomis įpiršti amerikiečiams koegzistenciją, einąs Latvijos pasiuntinio Washingtono pareigas Karlis Kalnins Clevelando Plain Dealer sausio 18 d. numeryje paskelbė laišką, kuriame amerikiečiai įspėjami primenant kai kuriuos įvykius iš 1939 m.

Kalnins pasakoja, kad, vos tik prasidėjus II Pas. karui, Latvijos prekybos ir pramonės rūmų pirm. Andrejus Berzins lankėsi Maskvoje ir rusų suruoštame latvių delegacijos garbei bankete sėdėjęs greta Mikojano.

Mikojanas tada labai daug kalbėjęs apie tautų draugystę, garbės žodžiu užtikrinęs, kad, nepaisant užsieniuose skleidžiamų priešingų gandų, sovietai visada laikysis tarptautinių sutarčių, ypač liečiančių kaimynų teritorinį integritetą ir nepriklausomybes. Berzins, o jam grįžus ir tai atpasakojus, ir pats Kalnins, kaip ir daugelis kitų, tada patikėję sovietų gera valia, bet, deja, jie nežino, je tikrovės...

Jie tada nežinojo, kad 1939 m. rugpjūčio 23 d. Molotovas ir Ribbentropas bu-

vo pasirašę slapta sutartį, kuria buvo pasidalintos trys Pabaltijo valstybės ir Lenkijos dalis. Jie nežinojo, kad raudonosios armijos štabas jau tada buvo atsišpausdinęs žemėlapius, kuriuose Estija, Latvija ir Lietuva jau buvo žymimos "sovietinėmis respublikomis". Jie nežinojo, kad vakarykščias Chruščiovo pagalbininkas Ivanas Serovas jau ruošė planus masinėms deportacijoms iš Pabaltijo kraštų...

Tikrovė paaiškėjo 1940 metais, bet jau buvo pervėlu.

APIE PASIUNTINYBĘ PRIE ŠV. SOSTO

Spausdinant laikraštį, iš Romos gautas min. S. Girdvainio pranešimas, kuriame sakoma, kad naujasis Lietuvos Pasiuntinybės valdytojo titulas yra "gerant des affaires", kuris, einant diplomatine praktika, naujadaras. tad šiuo momentu dar nėra galima tiksliai apibrėžti jo pobūdžio.

Pilną pranešimą įdėsime sekančiame numeryje.

Šiuo metu Amerikoje lankosi Argentinos respublikos prezidentas Arturo Frondizi.

DIRVA

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone:

Henderson 1-6344.
Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief:

Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas:

Henderson 1-6344.
Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

GINA MŪSŲ REIKALUS

Sulaukus netikėto smūgio, iš kur jo nesitikėjom, išryškėjo mūsų šventojo reikalo draugai ir prieštai. Ir ne tik svetimųjų tarpe. Savieji taip pat pasirodė, kas esą.

*

Čia spausdiname italų laikraščio "Il Borghese" pasisakymą. Straipsnio autorius Mario Tedeschi taip sako:

"Mirus Pijui XII ir išrinkus naują popiežių, buvo daug kalbama apie derybas, privedusias prie kard. Roncalli išrinkimo. O taip pat apie svarbią Lenkijos Primato rolę tame reikale. Tačiau tie gandai buvo greitai užmiršti. Jis nustelbė Italijos spaudos pastangos parodyti Joną XXIII iš "žmoniškos pusės", pagal naujus publikos pageidavimus.

Todėl paskutinių savaitėjų bėgyje mes matėme popiežių tarp kalinių, ligonių, tarp cirko aktorių ir žvėrių. Dideliam džiaugsmui, kurie yra pripratę žūrėti į diplomatus kaip į privilegijuotą kastą, sužinojome, kad popiežiui priimant klounus, turėjo laukti diplomatai, atėję su Kalėdų sveikinimais. Sužinojome daug apie privatus įpročius popiežiaus, kurį nuobodi dabartinės Italijos retorika parodo, kaip gerą popiežių, lyg kuris popiežius, bent gyvas būdamas, būtų buvęs blogas.

Tokiame "gerų žinių" antplūdį beveik tylomis praėjo žinia apie Lenkijos ir laisvos Lietuvos atstovybių prie Švento Sosto panaikinimą. Bet tikrai Italija parodė stoką susidomėjimo tuo klausimu. Varšuvoje, Maskvoje ir visame sovietiniame pasaulyje tas reikalas buvo priimtas su dideliu pasitenkinimu. Komunistas Gomulka ir jo ekskomunikuoti draugai gavo iš kardinolo Višinskio maloniausią Naujų Metų dovaną, kuri turi padidinti Varšuvos komunistinių valdovų prestižą krašte ir visame sovietiniame bloke.

Būtų didelė klaida manyti, kad abi atstovybės neturėtų reikšmės. Kol Katalikų Bažnyčia buvo griežtai priešinga sovietinėms vyriausybėms, Kryžius ir Evangelija buvo taip pat simboliais slaptos kovos, vedamos prieš komunizmą, nežiūrint kančių ir persekiojimo. Dabar, tų nusileidimų akivaizdžiai, "Tylos Bažnyčia" eina prie galo, ta "Tylos Bažnyčia", kuri, būdama ištikima Popiežiaus

paskelbtai marksizmo pasekėjų ekskomunikai, palaikė rezistenciją prieš komunizmą sovietiniuose kraštuose.

Mes negalime ir nenorime diskutuoti čia priemonių, kurių Bažnyčia turi imtis, vykdydama savo uždavinius. Bet priklausanti krikščionims demokratams agentūra "Italia", pranešdama apie dviejų atstovybių uždarymą, yra padariusi tokį komentarą: "Reikalingas revizuoti diplomatinis santykius su lenkų ir lietuvių egzilinėmis vyriausybėmis buvo atsiradęs anksčiau. Teko betgi vengti drastiškų priemonių, kurias galėtų panaudoti taip vadinami "katalikai patriotai", kurie stengiasi propaguoti tariamą krikščionybės ir komunizmo doktrinos artimumą".

"Katalikais patriotais" yra vadinami tie schizmatikai, dėl kurių Jonas XXIII teisingai yra parodęs didelį susiūpinimą, kalbėdamas apie Kiniją. Bet sunku suprasti, kodėl Bažnyčia yra taip griežtai nusistatčiusi prieš Maocetungo režimą ir kartu rodo tiek nuolaidumo Gomulkai. O gal turime manyti, kad kardinolas Višinskis taip pat pagrasino "atsikilti"? Jeigu taip būtų, tai derybos, vestos Jono XXIII rinkimo proga, turėtų labai neigiamos reikšmės Vakarų katalikams.

Ta pati oficialinė krikščionių demokratų agentūra "Italia" rašo, kad "nusistatymas uždaryti atstovybes nereikš automatiško tų kraštų vyriausybių pripažinimo. Bet yra žinoma, kad Vatikano organas rimtai tiria galimybę pasiekti susitarimo dėl modus vivendi".

Tas pats laikraštis, paskelbęs kito rašytojo — Henry Fursi rašinį, kuriame parodo labai daug simpatijos Lietuvai, jį taip baigia.

"Lenkai ir lietuviai šimtmečiais buvo Vakarų kultūros ir katalikų tikėjimo užtvara prieš pusiau barbariškus Rytus. Jie yra mūsų pasaulio integralinė dalis, ir mes negalėsime jų atsisakyti".

• A. Rannit — meno kritikas, šio metu atsidėjęs redaguoją anglų kalboje 300 psl. veikalą "Studijos iš esmės poezijos ir kalbos", kurį netrukus išleis University of Florida Press.

LOS ANGELES

SLA 75 KUOPOS METINIS VAKARAS IR ŠOKIAI

1959 m. sausio 11 d. Lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko vaidinimas ir šokiai.

Programoje buvo pastatytas Gasparo Veličkos "Lėk mano sakalėli" vieno veiksmo vaizdelis, kuris daugeliui išspaudė ašaras. Labai gerai suvaidino pats autorius p. G. Velička ir neperblogiausiai atliko savo vaidmenį ir kiti jo talkininkai. Reikia pripažinti, kad tokie veikaliukai mums svarbūs, nes pasijaučiam tu, kuo tikrai esame.

Po vaidinimo sekė šokiai ir taip pat buvo vienas kitas stiklas alaus. Tautiečių buvo prisirinkę nedaug, nes buvo svarbi priežastis. Tą dieną mūsų jaunuomenė susiorganizavo eiti "pasitikti maskviečio Mikojo".

J. K.

TORONTO

Lietuvių Tautinės S-gos Toronto skyriaus narių metinis susirinkimas šaukiamas sausio 25 d. 3 val. po pietų Lietuvių Namuose (1129 Dundas St. W.). Tuo pačiu metu įvyks ir Prez. A. Smetonos 15-jų mirties metinių minėjimas.

LTS Toronto Sskr. Valdyba

BOSTON

• Bostono Lietuvių Kultūros Klubo susirinkime, 190 Beacon St. salėje, sausio 24 d., 7 v. v., kalbės J. Trumpa apie kartų santykių problemą krašto perspektyvoje.

• ALto skyriaus rengiamame Vasario 16-sios minėjime, vasario 15 d., pa-

grindinių kalbėtojų bus adv. J. Smetona.

• Vietos ALto skyrius sausio 4 d. buvo sušaukęs mitingą Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikano reikalui. Kalbėjo A. Matjoška, adv. A. Shallna, adv. J. Grišgalius, A. Keturakis, J. Vaičaitis, St. Santvaras ir kt. Mitingas praėjo pakilioj nuotaikoj.

Šį mitingą skelbė J. Minkevičius ir Laisvės Varpo radijo programos, bet A. Kneizys atsisakė skelbti, o jo padėjėjas J. Ramonas dar pasakė nešvankų anekdotą. Reikia pabrėžti, kad J. Ramono kalbos jau tikrai įgrišo klausytojams.

• Neo Lithuania ir Tautinė Sąjunga vasario 14 d., 7 v. v., Taut. S-gos namuose rengia prof. J. Raukčio 60 m. sukakties minėjimą. Kalbės prof. J. Končius

ir kt. Norį dalyvauti minėjime - bankete registruojasi pas Ig. Vileniškį, tel. AN 8-3849.

• Lituanistinės Mokyklos 10 metų sukaktis buvo paminėta sausio 11 d. Tėvų Komiteto vardu kalbėjo K. Adomavičius, mokyklos vadovybės vardu — O. Girniuvienė.

Programą atliko buvę ir esą mokiniai. S. N. G. Vaičiūčiai tėvo dirbtomis kankėmis paskambino kelis lietuviškus dalykėlius. Ausieję. Katauskaitė, žibinskaitė ir Vakauzaitė padainavo. R. Budreika smuiku išpildė du dalykus, gaila, nė vieno lietuviško. Stud. S. Vaičaitis paskambino piano, Klebono vardu kalbėjo kun. Venckus iš Urugvajaus, bet ta religinė valandėlė, atrodo, buvo ne vietoje. Programai vadovavo V. Vakauza.

LAIŠKAI

POLEMIKA SU LAIŠKŲ RAŠYTOJAIS

Vienybės redaktorius J. Tysliava pradėjo polemiką su šio skyriaus laiškų rašytojais. Ir parašė net pusės puslapio straipsnį, kuriame daug senų istorijų ir jo paties išgalvojimų.

Esu tos nuomonės, kad Dirvai nedera į tai kreipti dėmesio. Juk tie laiškai labai prieštarauja ir pačiam J. Tysliavai vargu ar pasiseks polemiką toliau tęsti.

Stasys Ronkus, Detroit

BUDŽIŲ REIKALU

Lietuvių periodinėje spaudoje paskutiniu laiku ir (Dirvos Nr. 3 iš šių metų sausio mėn. 12 d.) sutinkama žinių apie Liet. Budžius.

Laisvam demokratiniam krašte niekas negali uždrausti pasirinkti organizacijai ar klubui tą ar kitą vardą, bet Clevelando Budžiai Dr. K. Pautieniaus remiami, nieko bendro neturi su Lietuvių Skautų Sąjungos Budžiais.

Pats žodis "Budys" atsirado ne atsitiktinai, bet Lietuvių Skautų Sąjungos rėmuose, kada mūsų tautos didysis mintytojas Dr. Vydušas 1927 m. jį parinko tuo metu Klaipėdoje įsistigusiems vyresniesiems jūrų skautams (amžius 21 metų).

Nuo pat įsistigimo dienos Jūrų Budžiai buvo pirmieji mūsų jūriniai pionierai, kurie garbingai nešė mūsų trispalvę į tolimuosius Baltijos kraštus ir sėkmingai atstovavo Lietuvos buriuotojams aukštojoje jūroje. Jie sudėjo ir pirmąsias skautiškas kraujo aukas, 1933 m. Klaipėdoje sudužus pirmajam jūrų skautų mokomajam laivui "Budys".

Jūrų Budžiai dalyvavo 1935 m. tarptautinėje buriuotojų regatoje Liepojuje, ir 1938 m. Lietuvos Buriuotojų Sąjungos suruoštoje tarptautinėje regatoje Klaipėdoje gavo II vietą.

Šiuo metu esantieji Budžiai Lietuvių Skautų Sąjungos apimtyje tęsia žuvusiųjų mūsų brolių pradtą darbą, ir kovoja dėl Lietuvos, kaip jūrinės valstybės atkūrimo, skiepia skautiškai jūrinę mintį lietuviškojo jaunimo tarpe. Ir tik jie yra teisėti Lietuvos Budžių reprezentantai, išlaikę skautiškas jūrinės idėjas ir organizacinę formą, bet pasirinkti kam nors budžių vardą neesant Lietuvių Skautų Sąjungos apimtyje, kaip tai padarė Clevelande Lietuvos Budžiai yra nesuderinama su lietuviškojo ir organizacinio principu ir nusistovėjusia tvarka. Tad pasisavinimas šios garbingos Lietuvių Skautų Sąjungos sakos vardo yra savavaliavimas, griaučias nusistovėjusias tradicijas ir skverbimasis prievarta į garbingą budžių šeimą jos neatsiklausus. Mes laikome tokį Liet. Budžių elgesį neleistinu ir nesuderinamu su organizuoto gyvenimo ir buriuotojų tradicijomis.

Lietuvių Skautų Sąjungos Clevelando Jūrų Budžiams vadovauja pasižymėjęs jūrų vyr. skautininkas Vl. Petukauskas.

Lietuvių Skautų Sąjungos Jūrų Skautų Skyrius

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamintojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

Ar kada pagalvojate

kas padaro Stroh's alų
taip skanų?

Čia yra atsakymas:

Jis yra ugnim verdamas
prie 2000

laipsnių!

Jums patiks

Stroh's
šviesesnis!

The Stroh Brewery Company,
Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

AMERIKOS VIENINTELIS UGNIM VERDAMAS ALUS — UGNIM VERDAMAS 2000 LAIPS.

Laiškas iš Kolumbijos

SOVIETAI PIETŲ AMERIKOJE

Komunistų propaganda Čilėje ir Kolumbijoje

(Pabaiga)

Čilėje taip pat sovietų pasiūlymai rado atgarsio. To pasėkoje sostinėje Santiago įsikūrė prosovietinis "Kultūrinis Čilės-Sovietų institutas". Nors Čilės su sovietais oficialiai prekybos nepraėjo, tačiau neseniai sovietai iš Čilės nupirko 16 tūkstančių tonų vario vielos ir tarsi dėl kitų 32 tūkstančių tonų pirkimo. Šis biznis atliekamas netiesioginiais, perkrovimo (transito) sistema per Hamburgą. Šalia ekonominės sovietų siūlomos pagalbos, šiuose kraštuose vyksta gyva komunistų propaganda.

Paskutiniu metu vykę Argentinoje dideli streikai, atnešę nemažą nuostolio, buvo sukurstyti komunistų.

Brazilijoje, Čilėje, Venezueloje, Kolumbijoje vyksta gyva komunistinė propaganda. Venezueloje per rinkimus komunistai laimėjo tik 8%. Kaip Venezuelos prezidentas Pretancourt pareiškė, komunistai valdžioje neturės jėgos. Bet ir tie 8% kurstys gyventojus ir sunkins vyriausybės darbą. Kaip tik Venezueloje vyksta gyva propaganda prieš amerikiečius, kurių kapitalas dirba naftos ir sunkioje pramonėje, kad juos išstumtų ir visą pramonę nacionalizavus. O kas na c i o n a l i z u o t a i pramonei duos kapitalą ir kas dirbs? Aišku be komentarų.

Kolumbijoje 1957 metais komunistų partija pradėjo veikti oficialiai. Gruodžio mėn. Bogotoje įvyko aštuntasis partijos suvažiavimas, kuriame dalyvavo iš viso krašto per 120 atstovų. Pačiame suvažiavime visos kalbos buvo nukreiptos prieš JAV ir bendrai užsieniečius. Buvo priimta rezoliucijų, kad vyriausybė nutrauktų santykius su kapitalistine JAV ir užmegstų glaudžius ryšius su "socialistiniais" kraštais. Kolumbijos komunistų organe

"Voz de la Democracia" pilna šūkių, nukreiptų prieš JAV, kaip štai "fuera del país el embajador yanqui" (laik iš krašto jankių atstove) ir daug kitų panašių.

Sovietų propagandos mašina veikia pačioje Pietų Amerikoje. Sovietų ambasadoje Urugvajuje "dirba" per 150 rusų valdininkų. Tuo tarpu Urugvajus savo ambasadoje Maskvoje apseina su 5 valdininkais. Faktiškai ir sovietų ambasadoje Urugvajuje tiesioginį darbą tedirba tik 5 valdininkai, o kiti 145 valdininkai turi kitus "specialius" pavedimus.

Argentinos policija pereinusių metų pabaigoje išaiškino sovietų "mokslo įstaigą" pačioje Argentinoje, Tigrės priemiestyje. Policija areš-

tavo 22 mokinius ir patį "profesorių" Alberto Ferrarį. Šioje tarptautinėje komunistų agitatorių akademijoje mokslas buvo nemokamas, be to, "studentai" gaudavo pilną nemokamą išlaikymą, kelionpinigius ir kišenpinigius. Tos akademijos mėnesinės išlaidos siekė 40,000 pezų. Tų 22 "studentų" tarpe buvo tik keli argentiniečiai, kiti iš Venezuelos, Panamos, Kolumbijos, Peru, Bolivijos, Ekvadoro.

Iš viso to aišku, kad paskutiniu metu sovietų raudonoji ranka Pietų Amerikoje stipriai veikia. Tačiau sovietų veikla šiuose kraštuose gali vėl sugniužti, jei tik JAV laiku atkreips tinkama dėmesį tų kraštų pašlijusiai ekonominei būklei pataisyti.

K. L.

BRAZILIJOS SANTYKIAI
SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Jau nuo seno girdima iš brazilų visuomenės, kad reiktų atnaujinti bent prekybinius santykius su Sov. Rusija. Tuo norima pagerinti sunkią ekonominę krašto būklę. Tačiau tuos lūkesčius ir gaudus pereinusių metų pabaigoje paneigė Brazilijos prezidentas Juscelino Kubitschek. Jis paaiškino, kad tol, kol jis būsiąs prezidentu ryšiai su Sov. Rusija nebus užmegsti.

Tai rodo, kad Brazilijos vyriausybė galvoja realiai ir sveikiai. Atnaujinus diplomatinis santykius, komunistai su didesniu pasisekimu stiprintų savo propagandą krašto viduje. O prekybos rezultatai taip pat būtų menki, nes Sov. Rusija mažą ką turi parduoti Brazilijai ir pati neturi ko pirkti iš jos.

Brazilijos darbininkų atlyginimas, taip vadinamas "Salario minimo", Respublikos prezidento aktu, š. m.

pradžioje yra pakeltas dvigubai. Rio de Janeire jis bus šeši tūkstančiai kruzeirų, o Sao Paulyje — penki tūkstančiai devyni šimtai per mėnesį. (Skaitant dienos kursu vienas doleris = 150 cruzeirų, tai minimalinis mėnesinis atlyginimas būtų 40 dol.).

Brazilijoje pragyvenimo kaina kyla dideliais šuoliais, todėl toks atlyginimo pakėlimas buvo būtinas, tačiau gaila, kad tai klausimo neišsprendžia. Kol nebus valiutos ir kainų stabilizacijos, tol to užburto rato nebus galima atspalaiduoti. Tokia, padėtis trukdo krašto progresą ir didina raudonojo komunizmo simpatikų skaičių.

Brazilijos
lietuviaiPcetas Venancijos Ališas
jau 50 metų

Kan. Aleksandras Arminas — V. Ališas, gyvenęs

Brazilijoje — S. Paulo mieste, atšventė pusamžio sukaktį. 1931 baigė Vilkauskio k.m. seminariją. Į Braziliją išvyko 1933 ir ten vienerius metus buvo S. Paulo lietuvių kolonijos kapelionas, o vėliau, susidėjusioms nepalankioms lietuviškos veiklos sąlygoms, pasitraukė į brazilų parapijas, kur, neužm iršdamas kūrybos, baigia šiuo metu statyti trečią bažnyčią svetimiems.

Ališo poezija neo-klasikinės formos, simbolinio pobūdžio, įpinta į Lietuvos ir Brazilijos gamtą. Išspausdino: Sao Bento varpai, Pietų Kryžius, Cascata Cristalina ir baigia spaudai ruošti Anapus marių.

Labai gaila, kad lietuviškos tautinės jėgos, mūsų pačių rankomis naudojamos internacionalizmui, kai čia pat vietos broliai lietuviai stokoja kultūrininkų ir švietėjų.

Naujas lietuvis inžinierius
S. Paulyje

Pereitų metų mokslo pabaigoje (gruodžio mėn.) Mackenzie Universiteto Inžinerijos fakultetą baigė Gražvydas Bačelis, inž. Zenono Bačelio — didelio visuomenės veikėjo sūnus. Diplomų įteikimas buvo 18 gruodžio Miesto Teatre. Linkėtina, kad jaunasis inžinierius įsijungtų į visuomeninę lietuvių veiklą, kaip ir jo garbingasis tėvas.

St. Catharines, Ont., lietuviai minėjo prez. A. Smetonos 15 metų mirties sukaktį. Nuotraukoje grupė dalyvių su kun. Tėv. B. Mikalausku ir paskaitininku A. Kiršoniū.

A. Smetonos minėjimas Kanadoje

Kanados Lietuvių Tautinės S-gos Wellando sk. iniciatyva sausio 11 d. St. Catharine buvo suruoštas prez. A. Smetonos 15 metų mirties sukaktuvių minėjimas.

Sv. Mišias atlaikė ir prišaitytą pamokslą pasakė Tėv. B. Mikalauskas, OFM.

Lietuviškos muzikos
valanda — "Tėvynės
Garsai" S. Paulyje

Siunkioje ekonominėje padėtyje esą S. Paulo lietuvių kultūrininkai sugeba ne tik verstis bet ir progresuoti tautinėje veikloje. Iš pusvalandžio lietuviškos programos pereita į valandą, o paskutiniu metu jau girdima kas sekmadienį Radio Cometa vietos laiku šią tvarką: 13.00-14.00 — lietuviška muzika, 14.00-14.15 — pagedavimų koncertas ir 14.15-14.25 — Lietuva ir lietuviai.

Vadovauja penkių asmenų kolektyvas su agr. Aleksandru Boguslausku prišakyje. Adresas: Caixa Postal 403, S. Paulo, Brazil.

Pažymėtina, kad šis lietuviškos kultūros skleidimas grynai lietuvių kalba, pajavirinant tautine muzika.

Laike Mišių solo giedojo B. Paulionis.

Pagerbti šviesios atminties valstybininką į pamaldas ir minėjimą susirinko didelis skaičius St. Catharines, Wellando, ir Niagara Falls lietuvių. Lietuvos atsargos karių skyrius "Ratovė" ir skautai dalyvavo organizuotai su vėliavomis.

Antroji minėjimo dalis pradėta įžanginiu žodžiu, kurį pasakė sk. pirm. K. Žukauskas. Skautų vadovas p. P. Balsas, atstovavęs skautus ir ramovėnus, labai gražiai nušvietė velionies, kaip Lietuvos skautų vado, nuopelnus skautijai.

Paskaitą skaitė atvykęs iš Toronto LNT pirm. A. Kiršonis. Prelegentas išsamiai nupasakojo velionies gyvenimą.

Po paskaitos būrelis svečių su paskaitininku ir Tėv. B. Mikalausku priešakyje buvo pakviesti pietų, kurie įvyko klebonijos patalpose. Vaisėse dalyvavo skyriaus valdyba, organizacijų atstovai, St. Catharines KLB pirmininkas.

• Vladas Gilys išrinktas Los Angeles Teatro Mėgėjų Sambūrio pirmininku, o Jūratė Šaltenytė sekretore.

PORTRETAS

HENRI TROYAT

(6)

Kitą rytą jis paėmė šviežią drobę ir pradėjo darbą iš naujo. Jis drobėjo iš baimės. Iš lėto prieš jį išryškėjęs atvaizdas buvo lygiai toks pat, kaip siaubą sukėlęs vakarykštis. Jis norėjo apgauti pats save. Bandė žmonos paveikslą pagražinti, akis praplatinti, lūpas suapvalinti ir kaklui suteikti grakščią formą. Tačiau jo pirštai priešinosi tai apgavystei. Svetima jėga neleido jo rankai atlikti reikalingų judesių; prieš savo valią, smarkiai išnervinęs, jis baigė portretą, kuris negailestingais bruožais vaizdavo godumą, koketeriją, kvailumą, apgaule ir žiaurumą. Lucienne, pamačiusi paveikslą, prapliupo ašaromis, kaip pamišusi.

— Tu šlykštiesi manimi. — aimanavo ji. — Tu manyje matai tik žemuosius polinkius, kuriuos pats turi. Tu visiškai neturi užuojautos...

Jis suknubo prie jos kojų.

— Mano meile, — mikičiojo, — aš myliu tave, kaip ir anksčiau. Jei tau šis paveikslas atrodo siaubingas, tai ne mano kaltė.

— O gal mano?

— Bet... taip.

— Tu tad įsivaizduoji, kad aš esu tokia baisi, kaip tame paveiksle?

Jis skėstelėjo rankas:

— Nebežinau, kuo tikėti, Lucienne... Atleisk man... Gal tavo tiesa?... Gal mane talentas apleido?... Gal aš apsirikau?... Aš pradėsiu iš naujo, kaip reikiant...

Ir dabar jau ji turėjo jį guosti ir drąsinti. Kitą dieną

jis buvo įsitikinęs savo klaida ir drąsiai nusprendęs ją atitaisyti.

Tačiau, kaip jis besistengė, ir trečiasis paveikslas buvo lygiai atstumiantis, kaip ir abu pirmieji.

Po to jis tvirtino, kad per daug skubėjęs dirbti, kad turėjęs geriau pažinti modelį, prieš galvodamas užfiksuoti slapčiausius jos charakterio bruožus. Keletą savaikių Oskaras Malvoisiną labai sąžiningai stebėjo savo žmonos veiksmus ir įpročius. Vieną dieną jis pamatė, kaip ji paspyrė kambarin norėjusį jėiti kačiuką; tada jis nusprendė, jog ji esanti žiauri. Kitą kartą jis pagavo ją meluojančią. Ir vėliau įvairios smulkmenos išryškino jos godumą, koketiškumą ir vaikišką egoizmą. Vargšas buvo pritrenktas. Tiesa, jis mylėjo ją, kaip ir anksčiau, tačiau visa matė kitomis akimis.

Jis bandė ją gražumu ir švelnumu atpratinti nuo tų klaidų. Tačiau ji šiaušėsi regimu atkaklumu. Visada buvo kuo nors nepatenkinta. Gražiam ore teigė, kad kaitra jai sukelianti migreną. Lyjant kalbėdavo, kad nesamone esanti gyventi taip toli nuo Paryžiaus, tokioje drėgnoje aplinkoje. Ją nervuodavo, kai jis skusdamasis švilpau-davo. Neturėdama nuotaikos, ji prikašiodavo, kad jam trūksta jaunatviško gyvumo. Kai pietūs būdavo labai geri, jį kaltindavo virėją, kad jis norįs pražudyti jos lieknas linijas. O gaudama silpnėsius, tvirtindavo, kad, taip maitindamosi, turėdanti paros bėgyje susirgti. Dažnai skundėsi vienišumu "Penatuose". Tačiau, kai Oskaras Melvoisiną pasiūlydavo pasikviesti keletą draugų iš Paryžiaus, atsisakydavo juos priimti. Ji statė reikalavimus kitiems, bet buvo atlaidi pačiai sau, buvo pilna kaprizų, plepi ir nepastovi ir savo malonumams statė aukščiau visko.

Kaip mielai Oskaras Melvoisiną būtų išsiugdęs savyje atvirą nepasitenkinimą ta paviršutiniška būtybe. Kiekvieną dieną jis nusistatydavo ją užmiršti ir pabėgti. Tačiau, nepaisant visų klaidų ir net dėl jų jis pasilikdavo prisirišęs prie to žavaus kūno ir tos skurdžios sielos. Sa-

vo pasiteisinimui jis sakydavo, kad laikas Luciennes charakterį išlyginsias, ir jis vieną dieną save sveikinsias, kad buvęs kantrus.

Ir tikrai, kai po dvejų metų jis iš naujo pabandė nupatyti savo žmoną — naujasis portretas jam pasirodė esąs mažiau baurus, negu paveikslai iš pirmųjų pavestuvinių savaikių. Tačiau ir dabar drobėje atsispindėjo ryškūs jos moralinių trūkumų ženklai, ir jis turėjo paveikslą sudegti. Jai jis pasakė:

— Yra pažangos, Lucienne!

Ir ji atsakė jam:

— Pas tave ar pas mane, mielas?

Ir tie žodžiai vertė jį vėl pagalvoti.

Ji pagimdė jam du vaikus. Paskutinis gimdymas buvo labai sunkus ir paliko joje pėdsakus. Ji pasidarė protingesnė. Ji pradėjo mielai rūpintis šeiminingumu. Paskui buvo operuotas apendicitas. Vėl pasveikusi, paprašė Oskarą Malvoisiną nupatyti jos paveikslą. Jis šoko dirbti ir nustebo konstatavęs, kaip žymiai paveikslas išėjo miellesnis. Bet iš drobės vis dar tebežvelgė sena moteris. Tik jau nebeturėjo pagurklio. Ir burnoje išibrėžė išraiška, žyminti kantrumą. Oskaras Malvoisiną padarė įžadus, kad kitą kartą ją tapysias tik gyvenimo pabaigoje.

Slinko metai, su savimi nešdami saulės ir lietaus naštas, sumaišytas su viltimis ir skausmais. Lucienne neteko savo tėvų. Vaikai augo, sirgo ir vėl sveiko, lankė gimnaziją Marselyje, gavo blogus pažymius, turėjo savus pergyvenimus ir bręstančiųjų kančias. Malvoisino žmona iš lėto seno. Jos veide pasirodė švelnių raukšlelių tinklas. Akys apstiraukė nuovargio ir rimtumo šydu. Oskaras Malvoisiną jau buvo linkęs pripažinti, kad jo žmona esanti žavumo ir dorybės pavyzdys. Tose Naujųjų Metų išvakarėse jis pabandė naują savo bendrakeleivės portretą. Ir jį, labiau Lucienne seno, juo daugiau jos portretai įgijo jaunystės ir gražumo.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

IS JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRASINĖJIMO

'MUMS DERA VADOVAUTI'

Antrosios ištraukos iš
pereitame DIRVOS nr.
pradėtų spausdinti laiškų.

Jaunius Žiliui
gruodžio 15

...Bet yra mūsų politikoj ir prošvaisčių, įžvalgių ir atsakingų. Ir tai džiuginantis reiškinys.

Tautininkai šiandien turėtų būti išdidūs, kad Lietuvos Nepriklausomybės Talka savo politinėje programoje nedviprasmiškai išsiūlo tą, ką jų pirmuonys sužalojo, būtent, demokratinio tvarkymosi principą. Ir paradoksalu, kad demokratinei tradicijai užsiangažavusieji šiandien praktikoje nuvertina tą laisvų žmonių privilegiją iki minimumo.

Kažkuriam savo laiške Jūs užsiminėt, kad, įdomumo dėlei, ir aš "nutašyčiau dar vieną akmenį Lituanikos aikštei požemių viešpatijoje remontuoti." Nutašiau: laisvi ir šios tokios inteligencijos žmonės turi turėti teisę pasirinkti atstovus savo politiniams reikalams tvarkyti, kurie už juos kalbėtų.

Tai ir visa programa, visas reikalavimas, kokį tiesioginę politinę veiklą nedalyvaujančią žmogus gali statyti partijų viešpatiams.

O visa kita, kaip demokratinės praktikos nenormaliose aplinkybėse tobulumo laipsnio nustatymas — "prirūkyto kambario" pastangų dalykas, panašiai kaip prieš 15 metų p. Gaidžiūno bute (žiūr. Dirvos 89 nr., 2 psl.). Mėginti iššono, ir dar viešai, išpaskoti savo sumanymus, būtų lygu pasinėsti viešojo politiko, gana aiškiai mūsų laikais parodžiusio savo trūkumus.

Svarbu tik tas, kad vieni politiniai vadovai šiandien neapraktikuotų to, ką kiti anais laikais pradėjo. Kad Vlikan susibūrusių sambūrių atstovai kartais nepamanytų, jog vadovybės tęstinumo ar kokia kita teorija yra nors vieno karato grūdų geresnė už aną "tautos vado išminčius" teoriją, anot kurios, vadas išminčiai valdo, o visi kiti turi klausyti. Nes abi tos teorijos, esmės pajungdamos individą patogumo sumetimams ir jį tuo pažeminamos, pasikelia tokion puiybėn, kurioj politinės partijos — tie žmonių valios perdavimo kanalai — pasidaro vieninteliai suverenios galios komponentai.

Jokios teorijos — Lietuvoj ar išeivijoje — negali pateisinti niekam neatsakingo politinio vadovavimo, kurį šiandien propaguoja Vliko sluoksniai. Man atrodo, kad tokioj pastovioj padėty, kurioj išeivijos lietuviai atsidūrė, reikalų tvarkymas turi normalėti. Parama jungtiniam darbu atėis tik tada, kada tas daugelio vilčių objektas — išeivijos politinė akcija tvarkanti institucija — gerbs pažiūras tų žmonių, kurių interesams ji atstovaus, t. y., kada mūsų visuomenei bus sudarytos galimybės jos valia keisti vadovaujančių sluok-

Rašo:
L. JAUNIS ir V. ŽILIUS

snių ir žmones ir programą.

* * *

Žilius Jauniui
sausio 6

...Pataikei pirštu į akį. Taip, tikrai atrodo, yra įvykęs savotiškas paveldėjimas. Opozicijoj kadai buvusieji dar ir šiandien, vieni pasišaipydami, kiti tebedegdami pasipirkinimu, vis dar prisimena, kad Smetona kažin katram pasakęs "Man dera vadovauti"... Piktinasi, bet praktikoje dabar patys, jei ne visada žodžiu, tai veiksmu sako — "Mums dera vadovauti". Bet kaip Tu įsivaizduoji sudarymą sąlygų tiems "laisviems ir šios tokios inteligencijos žmonėms", kad jie galėtų, "pasirinkti atstovus, kurie už juos kalbėtų" ir galėtų (kai norėtų) pakeisti vadovybėje žmones bei programas?

Tam, turbūt, yra tik du keliai. Vienas — kad visi tie, kurie taip mieliai yra perėmę nusistatymą "Mums dera vadovauti", nuo jo įsąjaučiai atsakyti ir pasiūlyti lietuvių visuomenei išrinkti politinę vadovybę. Kitas kelias — iniciatyva iš "apačios". Kitaip sakant, maištas...

Bet ne tik maišto, o ir ryškesnio spaudimo "iš apačios" ta linkme bent aš tuo tarpu nematau. Tu siūlai "prirūkyto kambario" metodą. Atseit, jei LNT pasiūlė rinkimų metodą vieninagai vadovybei sudaryti, tai jie ir turi visus kitus tol "vendzyt" tabako dūmuose, kol tie pasiduos ir sutiks su pasiūlymu? Aš nematau, kad jie ryžtųsi taip atkakliai ta linkme spausti — bent tol, kol tam spaudimui nėra aiškios paramos iš "apačios". O jos nėra. Štai ir Tu: pareiškei savo pageidavimą ir nusiplovei rankas. Sakai, kad tai "viskas, ką gali sakyti partijų viešpatiams tiesioginėj politinėj veikloj nedalyvaujančią žmogus"...

O kodėl gi nedalyvaujančią? Jei nedalyvauja vienas, kitas, trečias, dešimtas, nedalyvauja šimtai, tūkstančiai — tai kas gi galų gale lieka tiems "partijų viešpatiams", kaip tik jausitis, kad "Mums dera vadovauti"! Kam gi, galų gale jie gali būti atsakingi, jeigu vadinamosios "masės" taip paprastai nusiplauna rankas ir tenkinasi tik perezonavimu, pamurmėjimu, bet savo valios pareikšti nesima?

Tegu tas "vadovavimas" ir iliuziškas, bet tai viskas, kas yra. Nes tas nedidelis būrelis "politikos adiktų" yra kone vieninteliai, kurie nenuleido rankų.

Sakysi, kad jie laiko viską užgrobę, platesnės visuomenės neprileidžia?

Gal ir nėra linkę prileisti, bet jiems tai per lengva ir daryti, kai ta platesnioji visuomenė, kai tas paprastai veržlus jaunimas šiuo atveju laikosi pasyviai: pabardamas kitus dėl rezignavimo, pats rezignuoja.

Pats gi pripažįsti, kad net ir tarp "partijų viešpatijų" atsiranda tokių, kurie drįsta pajudinti mintį — ar nereikėtų vadovybę ant platusni; pamatų statyti, ar nereikėtų kokių nors rinkimų?

O kad taip jų ta mintis susilauktų aido tose platesnėse "masėse", ypač jaunosiose pajėgose! Jei paduotumėt jiems ranką, jei pasakytumėt: gerai, mes remiam tą mintį, mes padėsime jums to siekti, arba tiesiog patys to sieksim!

Aš manau, kad tautininkams dar nėra pagrindo būti labai išdidiems dėl to rinkimų pasiūlymo. Kas gi gali labai didžiulis net ir gražiausiu balsu, jei jis "šaukia tyruose"? Galės didžiulis, ar bent jau šiek tiek pasijusti patenkinti tada, kai susidarys girdimas atgarsis. Jeigu kam toks pasiūlymas patinka, tai turėtų griebtis jo, turėtų jį populiarinti, skleisti — taip, kad jis taptų visuotiniu, nebeuslopintu reikalavimu!

Kol to nėra, labai lengvai nugalėte teigimas, kad toks pasiūlymas "neįmanomas", "apsunkinantis" ir net "nerimtas"...

Parama Dirvai

Kubilinskas Br., Chicago	2.00
Rinkus J., Cleveland ..	2.00
Gelažius J., Chicago ..	2.00
Stelmokas J., Media ..	2.00
Juška J., Detroit	2.00
Krygeris J., Cleveland ..	1.00
Vaičiūnas V., Detroit ..	2.00
Strazdas J., Guelph	2.00
Bubelis J., Toronto	5.00
Melinis A., Cleveland ..	2.00
Rugienius J., Detroit ..	2.00
Juodvalkis A., East Chicago	2.00
Brazėnas V., Stamford ..	1.00
Aukštikalnis J., Brooklyn	2.00
Kaklauskas J., Cleveland	3.00
Dabrila V., Worcester ..	1.00
Kašuba Pr., Reading ..	2.00
Avižonis V., Bay Shore ..	2.00
Andruška H., Brooklyn ..	1.00
Guobis J., Providence ..	2.00
Cijunskas J., Cleveland ..	2.00
Gudaitis V., Chicago	2.00
Tamošiūnas J., Detroit ..	4.00
Jasinskas P., Nw Canaan	2.00
Kriščiukaitis K., Dorchester	2.00
Galinis Br., Dorchester ..	2.00
Milaknis A., Chicago ..	2.00
Urbanas J. A., Dayton ..	2.00
Sarka V., Detroit	2.00
Zukaitis V., Dayton	2.00
Ferencas J., Germany ..	2.00
Mečkauskas T., E. Chicago	2.00
Juška K., Detroit	2.00
Nmickas R., Highland ..	2.00
Pazemėnas K., Baltimore	1.00
Karaša M., Baltimore ..	2.00
Zilinskas A., Hoosick Falls	1.00
Karosienė P., Cleveland ..	2.00
Virbuckas K., Philadelphia	2.00
Didelis P., Philadelphia ..	2.00
Babickas K., Chicago ..	2.00
Stankus S., Chicago ..	2.00
Stankus C., Chicago	2.00
Mažeika V., Chicago	2.00
Narbutas J., Milwaukee ..	2.00
Mikoliūnas A., Cleveland	2.00
Kripavičius H., Cleveland	1.00

Chicago LSK Neris jauniosios tinklelininkės, kurios atstovaus šio klubo moterų 11-ąją tinklinio komandą Vid. Vakarų sporto apygardos pirmenybėse. Pirmenybės prasidės sausio mėn. 31 d. ir tęsis dvi dienas. E. Šulaičio nuotrauka.

DAINUOJANTIS CHICAGOS JAUNIMAS

Lietuviškoji Chicago, gausi choralais, ansambliais, sambūriais ir kitokiais meno vienetais sausio 10-11 d. pradėjo šių metų koncertų sezoną. Kiek teko iš įvairių šaltinių patirti, kelių mėnesių laikotarpyje vėl išgirsime ir pamatysime daug naujų ir įdomių dalykų.

Tėviške brangi, tau mes dainuojame

Sausio 10 d. Lietuvių Auditorijos salėje įvyko Chicago Aukšt. Lituanistikos Mokyklos Tėvų komiteto vakaras, kurio programą išpildė patys tos mokyklos mokiniai.

Pirmojoje programos dalyje girdėjome grupinę deklamaciją "Trijų poetų tėvynės ilgesys" (A. Višta. liaus. Maironio ir J. Aisčio eilėraščiai); deklamavo: J. Liškevičiūtė, D. Navickaitė, A. Garbenytė, J. Konaukaitė, A. Aglinskis, P. Nalivaika ir L. Plenys. Muzikos mokytojas Faustas Strolia smuiku pagrojo porą kūrinių, akomponuojant E. Kulmickaitę. R. Sošytė, D. Šukelytė ir V. Miklius padeklamavo Vinco Kudirkos pasakėčią "Vilkas ir ėriukas", o Asta Veličkaitė — Putino eilėraštį "Skriski, are". J. Finke's šokį Caprice gražiai pašoko jauniausioji ansamblio narė V. Kripkauskaitė. Mokyklos šokėjai šoko Zuikėlį.

Antrojoje dalyje buvo išpildyta L. Petravičienės dainos, žodžio ir šokio pynė "Tėviške brangi, tau mes dainuojame". F. Strolis akordeonu pritarė, jaunieji padainavo keletą dažniau ar rečiau girdimų dainelių, Leokadijos Brazdienės išmokinti šokėjai pašoko Audėjęlę, Kalvelį ir Lenčiūgėlį, gi A. Dundulio paruoštos deklamatorės ir deklamatoriai dainą ir šokį jungė prasmingais posmais.

Skoningai paruoštas ir su įsijautimu atliktas deklamavimas, nuosirdžiai ir šiltais sudainuotos dainos, laisvai, vikriai su naujomis varijacijomis sušokti šokiai,

Sarkauskas J., Cleveland 2.00 || Gudaitis R., Chicago .. | 2.00 |
Pimpė A., Chicago	2.00
Kudirka A., Waterbury ..	2.00
Visiems aukotojams tariame ačiū! Taip pat tikime, kad Dirva parems ir kiti skaitytojai.	

šeimyniškas ir jaukus vaidintojų susigrupavimas scenoje montažo metu darė šią trumpą ir neperkrautą programą itin patrauklia. Jaunieji programos atlikėjai įdėję į ją tiek širdies ir entuziazmo, pilnai užsitarnavo nepaprastai šilto gausiai susirinkusios publikos pritarimu.

Aukšt. Lituanistikos mokykloje, kuriai energingai vadovauja Alicija Rugytė, dirba 15 mokytojų, mokosi apie 300 mokinių. Šiuo metu mokykla, Liet. Bendruomenės talkininkaujama, yra pasiryžusi išleisti eilę vadėlių.

...Iš meilės ir vėjo

Sausio 11, Marijos Aukšt. Mokyklos salėje įvyko Dainavos Ansamblio koncertas. Nors iš spaudos, dar prieš koncertą, buvo susidares įspūdis, kad jame vyraus lietuviškųjų operų arijos ir ištraukos, tačiau jos neužėmė tik mažą programos dalį.

Programą pradėjo Dainavos ansamblio padainuodamas "Vai tu, tu" K. V. Banaičio, "Vėjo dukrą", dirkos pasakėčią "Vilkas ir ėriukas", o Asta Veličkaitė — Putino eilėraštį "Skriski, are". J. Finke's šokį Caprice gražiai pašoko jauniausioji ansamblio narė V. Kripkauskaitė. Mokyklos šokėjai šoko Zuikėlį.

Programą pradėjo Dainavos ansamblio padainuodamas "Vai tu, tu" K. V. Banaičio, "Vėjo dukrą", dirkos pasakėčią "Vilkas ir ėriukas", o Asta Veličkaitė — Putino eilėraštį "Skriski, are". J. Finke's šokį Caprice gražiai pašoko jauniausioji ansamblio narė V. Kripkauskaitė. Mokyklos šokėjai šoko Zuikėlį.

Reikia pripažinti, kad jaunojo dirigento Algio Šimkaus rankoje Dainava teparodė tik dalį savo pirmąsio lygio. Stiprūs (išskyrus tenorus) ir gerai paruošti atskiri balsai kaip nesiliejo į visiškai darnią vienumą. Net ir choro įprastai ir mėgiamai "Vėjo dukrai" trūko dinamikos ir laisvumo. Energingesni dirigento mostai ypatingai veikė gausius sopranus, kurie ne vienu ryškiu prasišokimu nustelbė chorą.

Geriausieji pavykusi pirmosios dalies daina buvo "Šermukšnelė", už kurią nuopelnai didele dalimi priklauso su choru dainavusiai solistei D. Stankaitytei, kuri tą dieną buvo neabejotinai "pilnoje formoje", ko

negalima pasakyti apie kitus solistus.

Naują, mažai kieno girdėtą Vl. Jakubėno kūrinį "Mano pasaulis" antrosios programos dalies pradžioje išpildė Dainavos ansamblis su kvartetu (D. Stankaitytė, S. Valiukienė, A. Brazis ir V. Salna), palydimi vargonais (M. Mondeikaitė) ir pianinu (Vl. Jakubėnas). Kūrinys įdomus, sudėtingas ir įspūdingas. Jo grožį pilnai pajusti trukdė vargonai, kurių pačios žemosios gaidos salę pripildydavo viską užgrožiančiu įkyriai dusliu virpėjimu.

Vaidilos dainą iš operos "Grażina" (J. Karnavičiaus) išpildė A. Brazis su ansambliu.

Programa baigta ištrauka iš operos "Pagirėnai" trečiojo veiksmo, kurią atliko Dainavos ansamblis. Abu paskutiniai dalykai nuskaubė gana gerai ir publikos buvo iššaukti pakartoti.

Koncertas sutraukė veiklą pilną didelę salę publikos.

Dabartiniu metu Dainava įtemptai ruošiasi J. Ignatonio montažo "Vestuvės" pastatymui. Chicagiečiai šio pastatymo nekantariai laukia.

Kęstas Reikalas

APYGARDOS
PIRMENYBĖS

Sausio 31 d. ir vasario 1 d. Chicagoje bus pastarosios šių metų Vid. Vakarų sporto apygardos krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės vyrų bei moterų grupėse.

Pirmenybės bus pradėtos sausio mėn. 31 d. 11 val. ryto Gage parko salėje (prie 55-tos ir Western Ave.), o vasario mėn. 1 d. baigiamieji susitikimai vyks Foster parko pastate (prie 83-tos ir Loomis Ave.). Stalo tenisas abi dienas vyks Jaunimo Centre (prie 57-tos ir Claremont Ave.).

Šiose varžybose dalyvaus Chicago, Detroito, Clevelando ir kitų mažesnių vietovių lietuviai sportininkai. Tikimasi, kad aktyvių sportininkų skaičius viršins 100.

E. Š.

• Šį pavasarį prezidentas Eisenhoweris ketina lankytis Europos sostinėse: Londone, Paryžiuje ir Bonnoje.

Fantastiškiausi karo uždaviniai 7

Admirolo Canario ištaigoje...

Per Goeteburgą ir Kopenhagą pasiekiau Stettiną. Geležinkelio stotyje prie manęs priėjo civiliskai apsirengęs vyras.

— Ponas Gimpelis? — paklausė.

— Taip.

— Sveikinu, grįžus tėvynei, — ištisė man ranką. — Mes tamstos jau laukėme. Čia pinigai, dokumentai ir maisto kortelės. Važiukite pas gimines. Pailsėkite. Nėra skubu. Pasilikite, kol patiks.

— Ačiū. O paskui?

— Atsiminkite adresą: Berlynas, Tirpitzo krantas, 80. Pakartokite.

Kartojau adresą žinodamas, kad ten buvo vokiečių žvalgybos centrinė įstaiga.

Paskutinį kartą karas man suteikė porą savaitių atostogų. Paskui aš grįžau. Į pasiūčiausią mokyklą pasaulyje — vokiečių šnipų mokyklą. Iš diletanto turėjau tapti specialistu.

*

Tirpitzo kranto 80 numeris buvo keturaukštis namas, neturįs jokių oficialių ženklų. Pastatas buvo persenas, kad atrodytų neseniai statytas, ir per naujas, kad atrodytų per senas. Šiame pastate Canaris — vokiečių karinės žvalgybos viršininkas — buvo įsirengęs savo įstaigas.

Sargybinių pasakiau savo pavarde.

— Vieną minutę, — pasakė vyras. Jie manęs jau laukė, nors iš anksto nebuvo sutarta data. Jis patelefonavo, ir po poros minučių vienas tylus vyras nusivedė mane į vidų.

Trečiame aukšte pasukome į dešinę. "Lapės urve", kaip vokiečių žvalgybos centrinė buvo vadinama, viešpatavo nepaprasta tylą. Mano palydovas pabeldė į vienas duris. Įėjau.

Mane pasitiko lieknas pulkininkas gerai sukirptose karinėje uniformoje. Jis ištisė man ranką.

— Pulkininkas Schade, — pasisakė, atidžiai stebėdamas mane.

Man buvo keista, kad jis dėvėjo uniformą. Man buvo keista, kokia rami ir kasdieniška aplinka viešpatavo "Lapės urve". Pulkininkas pasiūlė man cigaretę.

— Aš tamstą jau pažįstu, — pasakė jis, nusišypsodamas. — Buvosiote Peru pasiuntinybė tamstą labai rekomendavo. — Jis pasiūlė ugnies. — Tamsta puikiai atrodai. Matyt, kad praėję laikai buvo žymiai geresni, negu būsimieji.

Mes kalbėjome apie Ameriką. Pulkininkas Schade vadovavo amerikiniam sektoriui. Jis domėjosi nuotakomis Amerikoje. Jis buvo mandagus ir švelnus. Jis galvojo greitai ir kalbėjo lėtai.

— Iš tikrųjų turėtumėte eiti į kariuomenę, — pasakė pulkininkas Schade. — Bet mes tamstai esame numatę ką kita. Aš tikiu, kad savo patirtimi tamsta būsi naudingesnis kitoje vietoje. Žinoma, mes neverčiame.

— Padėsiu, kiek galėdamas, — atsakiau.

— Gerai. Nuo dabar tamsta vadinsis Jokūbu

Springeriu ir važiavo į Hamburgą. Tamsta niekam nesakė nė žodžio apie tai. Sustoji "Keturių metų laikų" viešbutyje. Tai visa. Ir niekad nebegrįžti čion. Bent pro paradinį įėjimą. Mes niekada nesame matęsi, bet pagaliau nėra reikalo tamsai aiškinti. Įsidėmėk gerai kelią, kuriuo išėjai iš šito namo.

Mes atsisveikinome. Tyliusis palydovas vėl žingsniavo šalia manęs. Nuo durininko nišos pasukome visai priešinga kryptimi. Perėjome kiemą, salę, dar vieną kiemą ir kažkokį pastatą. Atsidūrėme visai kitoje gatvėje. Aš išvažiavau į Hamburgą.

*

Pietavau viešbutyje. Buvo saulėta diena ir jauki aplinka, ir stebėjau, kad karo metu pačioje Vokietijoje galima dar ištaigingai gyventi. Prie manęs priėjo tūlas vyras.

— Ponas Springeris?

— Taip.

— Aš vadinausi Jurgen-senu. — Jis niekuo nesiskyrė nuo kitų žmonių. Kuklus, eilinis miesčionis. — Šiandien vakare nueikite į Moenckeberg gatvę. — Jis pasakė man namo numerį. — Penktame aukšte rasite importo-eksporto firmą. Pasikambinkite dukart trumpai ir vieną kartą ilgai. — Per stalą jis ištisė fotografiją: — Įsidėmėkite šį veidą. Jam reikės prisistatyti. Pasakysite tik savo pavardę.

— Gerai! — atsakiau.

*

Ėjau pėsčias. Hamburgas tuo metu oro puolimų buvo veik nepaliestas. Linksmerginos vaikščiojo gatvėmis. Vyrų buvo reta, bent dienos metu. Tik po 18 valandos kareivinės išleisdavo savo spiečius.

(Tęsiny: Agentų mokykloje).

GERESNIŲ KELIŲ IEŠKANT

Pastabos dėl Balfio seimo vertinimo

I. JATULIS

Tačiau kai kurie laikraščiai, Balfio direktoriatan asmenis skiriančių organizacijų organai, stengiasi visuomenei sudaryti kitokį įspūdį.

Kad tikrai būtų galima suprasti Balfio IX seimą, reikia į reikalą pažūrėti kiek iš toliau ir atskirus epizodus panagrinėti plačiau.

Balfas savo IX-ujuo seimu užbaigė 1958, lietuvių suvažiavimais gausius, metus. Spaudos reagavimas į šį šalpos darbuotojų seimą yra arba santūrus, arba ieškantis blogų pusių.

Nekalti seimo atstovų norai ieškoti kelių geresniam sąlyčiui su aukotojų mase, iš kur gaunama aukos šalpai vykdyti ir organizacijos administracijai išlaikyti, vadinami paskėsinimu prieš organizacijos pagrindus. Kūrybinės atstovų pastangos visuomenei perstatomos griauančiomis. Išivaizduokime — gausiai susirinkę atstovai atvirai pademonstravo skyrių norus seime ir sugrįžę savo įspūdžius paskleidė apylinkėse. Žinia skyrių balfininkams pažadino nuotaiką, nes įtikino, kad jie ne vien tik auksuoja, bet ir per savo atstovų rinktus žmones ir organizacijos aukas tvarko.

Tai toks tikrumoje yra poseiminis balfininkų ūpas.

RADIOAKTYVINIŲ SPINDULIŲ AUKOS

(2)

Papildomi matavimai, kuriuos Curie institute atliko Dr. Jammet, parodė, kad šeši mokslininkai buvo gavę keletą šimtų "rentgenų" ("rentgenas" yra radioaktyvių spindulių energijos matavimo vienetą). Vraničo mirtis, praėjus penkioms savaitėms po nelaimės, leidžia spėti, kad penketas sunkiausiai paliestų mokslininkų yra gavę tarp 700 ir 1000 rentgenų.

niai mokslininkai, kurie atvyko Paryžiu, buvo pasmerkti mirti.

Nelaimė Vincoje atsitiko po ištisos eilės labai rimtų nelaimingų atsitikimų kasyklose ir akmenų laužyklose, kurių pasėkoje žuvo per 500 žmonių. Reiškia nesirūpinimas saugumu darbovietėse Jugoslavijoje tapęs papročiu.

Nelaimė Vincoje įvykus, vienas nelaimingųjų, kuris anksčiau buvo studijavęs

goslavijos atskrisiąs specialus lėktuvas su šešiais sužeistaisiais, kuriems būsiant reikalinga speciali priežiūra.

— Ar reikės neštuvų? — pasiteiravo aerodromo tarnautoja.

— Ne, "sužeistieji" gali patys eiti.

Amerikinės kilmės dvi motoriniai lėktuvai nusileidus aerodrome, pasirodė keleiviai. Jie atrodė labai išblyškę, tačiau neturėjo jokių apdegimo žymių. Be jokios pagalbos pasiekę registracijos kambarį, jie iš nuovargio susmuko kėdėse. Atlikę formalumus, buvo nugabenti į Jugoslavijos pasiuntinybę, o iš ten nuvežti į Curie institutą.

Ligoninės budys valdininkas nebuvo apie juos iš anksto painformuotas, ir nebuvo paruoštos jokios izoliacinės priemonės.

Lėktuvo keleivių sąrašė, kuriuos veda visos bendrovės, ir kuriuose žymima apie galimas keleivių užkrečiamas ligas, taip pat nebuvo nieko pažymėta.

Šiandien jau žinoma, kad mokslininkai negalėjo kitų užkrešti, bet buvo labai jautrūs užsikrėtimo nuo kitų atveju. Tačiau tylos atmosfera vis tebegebė juos. Medicininės įstaigos pačios prašė spaudą tylėti, kol pagaliau po kelių savaitių paskelbtas oficialus komunikatas.

Vieną šaltą rytą aerodrome laikraštinių pastebėjimų keistą transportą: lėktuvas buvo pakrauti du karsantai, papuošti raudonomis ir baltomis rožėmis ir lydimi kelių Jugoslavijos ambasados valdininkų.

Laikraštis paskelbė, kad ten buvę pakrauti du paslaptingoje spalio 16 d. lėktuvo keleiviai, dvi "atominės ligos" aukos. Čia laikraštis buvo kiek suklydęs: viename karste tikrai buvo Jivko Vraničo, nelaimingojo Vincos mokslininko, laivonas, o kitame — aukšto ambasados valdininko, žuvusio automobilio katastrofoje. Bet paslaptis iškilo viešumon.

(Bus daugiau)

kad į tą patį reikalą ne visi vienodai pažiūri. Tai matydamos, seimas priėmė ir rezoliuciją, kurią reikalaujama šeimyninius nesklaidumus risti savitarpį, bet ne viešojo spaudoje.

2. ALT Sandaros valdybos nutarimas atšaukti savo atstovus iš direktoriato yra apgailėtinas reikalas. Ypač apgailėtinas dėl to, kad jis yra 2 metais pavėluotas.

ALT Sąjunga, būdama tokioje padėtyje kaip ir Sandara, laikėsi korektiškai ir iš padėties išėjo garbingai ir todėl seime bene daugiausiai laimėjo.

3. Be reikalo skelbiamas atstovų pasiskirstymas sroviniu požiūriu. Tokių organizuotų pastangų seime visiškai nesijautė. Jautėsi tiksliai bendras noras ieškoti organizacinio lankstumo ir atstovavimo teisių išlyginimo tarp skyrių ir organizacijų. Tų reikalų išrišimo laukiant, seime aiškiai jautėsi du kontrastai: vadovybė su mažomis išimtimis buvo pasiruošusi seną padėtį išlaikyti, o atstovai — reformas praveisti. Dėl šitų tai kontrastų ir daroma visokie nuansai. Tačiau tikrumoje tai buvo natūralus pasikeitimo procesas. Naujų asmenų įėjo 10. Taigi pagal seną skaičių — iš 21 yra pasikeitę tik 6 asmenys, kas nesudaro nė 1/3. Tai yra natūralus periodinis organizacijos vadovybės pasikeitimas naujų asmenų kiekiu, visai nedominuojančiu vienos kurios grupės.

4. "Draugo" pastaba apie direktoriato sudarymą, neatsižvelgiant į organizacijos dislokaciją, yra teisinga. Tas klausimas prieš seimą buvo diskutuojamas spaudoje ir kai kuriuose skyriuose. SR Komiteto CV pasiūlytame darbotvarkės projekte buvo pažymėta to klausimo nagrinėjimas atskiru referatu prieš direktorių rinkimą, kuriame ir būtų buvę siūlyta direktorių rinkti prisilaikant organizacijos išsidėstymo. Bet... jau žinome kas buvo — direktoriatas pateikė savo darbotvarkę, visai neatsižvelgęs į jai anksčiau pasiūlytą projektą. Ir tuo būdu buvo padaryta daugelio seimo darbų supainiojimo pradžia.

5. Bendrai seime buvo pažymėtinas noras rasti vidurio kelią ir reformas praveisti kuo sklandžiau, ne kieno teisių neužgaunant, nei garbės nepažeidžiant. Pagrindinė nuotaikų "su bangavimu" priežastis buvo tai vadovybės nevadovavimas. Vadovauti, tai reiškia stovėti prieky organizacijos, remiantis pasitikejimu, gautu dėl parodytos iniciatyvos ir veiksmingumo. Tuo tarpu IX seime Balfio vadovybė iniciatyvos neturėjo, o buvo susirūpinusi tik senos rutinos išlaikymu. Ir šitokia padėtis visiems aiškiai priminė, kad vadovybėje reikalingas naujas kraujas, jeigu organizacijoje norima pasiekti pilnų darbingumo. Taigi IX seime prarastos Balfio reformos vyko pagal natūralų organizacijos augimo procesą, o ne "šurkščių, pamatų griauančių" keliu ir dėl to jos vertos širdingo pasveikinimo.

Baigiamosios pastabos

1. Balfio organizacijai, gyvenančiai iš savanoriško žmonių pasiaukojimo, yra labai svarbu išlaikyti tolerantiškumą tarpusavio santykiuose. Organizacija su daro įvairių pažiūrų žmonės, todėl nėra nuostabu,

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Bandymai su gyvuliais ir Hirošimos bombardavimas parodė, kad prie 300 rentgenų 20 nuošimčių paliesusių miršta. Prie 400 rentgenų mirimų skaičius pakyla iki 50%, o prie 600 rentgenų jau siekia 100 nuošimčių. Šį ar didesnį kiekį gavusieji išlieka gyvi tarp kelių dienų ir kelių mėnesių.

Jugoslavų mokslininkų spėjimai gautas spindulių kiekis daugeliui Hirošimos ir Nagasakio gyventojų atnešė mirtį po bombardavimo sekusiomis savaitėmis. Tai reiškia, kad branduolini-

Paryžiuje, pareikalavo save ir kolegas perkelti į Curie institutą, kuriame dirba geriausia mokslininkų ekipa. Jo reikalavimas buvo įvykdytas.

Nelaimingųjų pergabėnimas buvo atliktas su nepaprastu slaptumu, nesiskaitant su elementariomis priemonėmis, kas vėliau instituto tarnautojams sukėlė daug baimės ir nerimo.

Spalio 16 d., praėjus 24 valandoms po nelaimės, Jugoslavijos lėktuvų linijos YAT atstovas pranešė aerodromo vadovybei, kad iš Ju-

Lietuvos naujienų atranka

(Atkelta iš 1 psl.)

Šiluminė jėgainė yra numatyta septynerių metų plane, pagal kurį jos dalis jau turėtų pradėti veikti 1962 metais. Bet Sniečkus sako, kad ji reikalinga greičiau. Todėl skatina, kad jau šįmet būtų atliktas tos jėgainės projektavimas. Tačiau ji projektuojama ne Lietuvoje ir projektavimo pagreitinimas pareina nuo

Maskvos įstaigų.

Antroji hidroelektrinė (ties Smalininkais) į septynerių metų planą nepateko, nors tyrinėjimai vietos galutinio parinkimo tikslu jau ir buvo daromi. Sniečkus skatina dar kartą pasvarstyti, ar nebūtų galima kaip nors perplanuoti, kad toji jėgainė galėtų būti bent pradėta statyti 1964 ar bent 1965 metais. Bet tas

reikalas yra grynai maskvinių įstaigų kompetencijoje.

ATNAUNINA ROTOMSKIO ORGANIZACIJĄ?

Sausio 9 d. Vilniuje buvo sušaukta "Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos" STEIGIAMOJI KONFERENCIJA.

Konferencija, "pasisodinus" (vaizduotėje) savo prezidiuman visą maskvinį

kompartmentą ir jį pasveikinusi, nutarė tokią organizaciją įsteigti ir įjungti ją, kaip "kolektyvinį narių" (t. y., padalinį) į Sovietijos tokio paties pavadinimo organizaciją.

Organizacijos tikslas — "plėsti ryšius su užsieniu ir propaguoti respublikos laimėjimus užsienio kraštuose".

Ši "steigiamoji" konferencija buvo tuo nepaprasta, kad Vilniuje tokia orga-

nizacija - jau veikia keleri metai (jos centro adresas — Kosciuškos g. 16, telefonas — 7-78-80). Tos ligšiolinės organizacijos pirmininkas buvo P. Rotomskis. Jis dabar ir šioje "steigiamojėje" konferencijoje darė pranešimą, jis pasiliko ir "naujos" organizacijos pirmininku...

Ligšiolinė organizacija jau turėjo draugystės su Lenkija ir draugystės su Vokietija (rytine zona) sek-

cijas, kurios dabar įjungtos į "naują" organizaciją, o jų pirmininkai (J. Žiugžda ir "sovnarchozo" pirmininkas K. Kairys) pasiliko tose pačiose pareigose, drauge likdami ir draugijos vicepirmininkais. Skirtumas tik tas, kad į organizacijos pavadinimą įrašytas vienas naujas žodis — "draugystės" (pirma buvo tik "kultūrinių ryšių", o vietoj "su užsieniu, dabar rašoma "su užsienio šalimis"...

Pranešimas BLUE CROSS nariams

Cuyahoga, Lake, Geauga, Lorain
ir Ashtabula Counties

NAUJI BLUE CROSS MOKESČIAI PRADEDANT VASARIO 10, 1959

NAUJI NARIŲ MOKESČIAI Blue Cross of Northeast Ohio nariams, dėl pakilusių ligoninių patarnavimo kainų nuo paskutinio mokesčių pakėlimo prieš beveik trejus metus, buvo pripažinti Ohio Department of Insurance.

Nauji mokesčiai parodyti dešinėje yra tikrai už Blue Cross hospitalization, bet ne už medicinos apdraudimą, kurį jūs gal turite prie jūsų Blue Cross sutarties.

Naujas Deductible Contract sutartys

Prie 120 dienų plačios sutarties su iš anksto nustatytais mokesčiais, taip pat bus gaunami prie deductible sutarties, duodančios tą patį draudimą. Ši sutartis bus gaunama visiems grupių ir pavieniams nariams 120 dienų semi-privataus patarnavimo. Pagal naują deductible sutartį nariai mokės pirmą \$50 ligoninės mokesčių už Blue Cross patarnavimą, ir 20 procentų mokesčių virš \$250.

Literatūra yra siunčiama visiems nariams. Jei jūs turite tolimesnių klausimų, susiriškite su savo grupės pareigūnais.

MONTHLY GROUP RATES EFFECTIVE FEBRUARY 10, 1959

	for 120-Day Comprehensive Contract*		for Deductible Contract**
	Ward Service	Semi-Private Service	Semi-Private Service only
One Person	\$ 4.55	\$ 5.30	\$ 4.10
Family	9.10	10.60	8.20

MONTHLY DIRECT-PAY RATES EFFECTIVE FEBRUARY 10, 1959

One Person	5.85	6.90	5.30
Family	11.70	13.80	10.60

*M-104

**M-182

Šie nauji mokesčiai leis Blue Cross ir toliau mokėti jūsų ligoninės mokesčius, pagal jūsų sutartį tol, kol nebus pakėlimo ligoninių kainų.

Dalis mūsų įsipareigojimo yra jūs pilnai informuoti apie ligoninės patarnavimo mokesčius, kad jūs suprastumėt jūsų Blue Cross organizacijos mokesčių reikalingumą.

Blue Cross of Northeast Ohio

SPONSORED BY THESE NON-PROFIT HOSPITALS:

IN CLEVELAND

Booth Memorial
Cleveland Clinic
Cleveland Metropolitan General
Florence Crittenton Home
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Forest City
Forest Hill
Grace
Jewish Convalescent
Lutheran
Mt. Sinai

Polyclinic

St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbert
University (Babies and
Childrens, Hanna House,
Hanna Pavilion, Lakeside,
MacDonald House,
Benjamin Rose)
Woman's

IN CLEVELAND SUBURBS

Bay View Hospital
Bedford Municipal
Berea Community
Brentwood
Doctors
Euclid-Glenville
Garfield Heights
Huron Road
Lakewood
Marymount
Rainbow
Suburban Community

IN AKRON

Akron City
Akron General
Children's
St. Thomas

IN MANSFIELD

Madison
Mansfield General

IN NORTHEAST OHIO

Amherst — Amherst
Ashland — Samaritan
Ashtabula — General
Barberton — Citizens
Chardon — Corey
Conneaut — Brown Memorial
Cuyahoga Falls — Green Cross
Elyria — Memorial
Geneva — Memorial of
Lodi — Lodi Community
Lorain — St. Joseph

Loudonville — Kettering

Medina — Community
Oberlin — Allen Memorial
Orrville — Community Osteopathic
Orrville — Dunlap Memorial
Painesville — Lake County Memorial
Ravenna — Robinson Memorial
Shelby — Memorial
Wadsworth — Municipal
Willard — Municipal
Wooster — Community

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• SLA prezidentas Povilas P. Dargis sausio 24 ir 25 dienomis lankysis Clevelande. Čia dalyvaus SLA 136 kuopos rengiamam vakare, apžiūrės Čiurlionio ansamblio namus ir padarys vizitus kitoms lietuviškoms įstaigoms.

Dėl Lietuvos pasiuntinybės panaikinimo prie Vatikano praėjusį sekmadienį, ALT iniciatyva, buvo sušauktas susirinkimas. Jame dalyvavo apie 100 clevelandiečių. Platesnį pranešimą tuo reikalu padarė adv. J. Smetona.

Susirinkime išryškėjo, kad Krikščionių Demokratų veikėjai, labiau suinteresuoti ginti Vatikano, bet ne Lietuvos reikalus. Stebėtina, kad panaši taktika išryškėjo Chicagoje, Toronte ir kitur, kur buvo panašūs susirinkimai ir kalbėjo jų žmonės.

Clevelando pašto ženklų rinkėjų klubas,

sausio 31 — vasario 1 d. Hollenden Hotel rengia parodą. Joje Lietuvos oro pašto ženklus išstatys Dirvos skaitytojas ir bičiulis p. Grigaliūnas.

M. Drosutis,

ilgesnį laiką prabuvęs Hot Springs, Ark., vėl grįžo į Clevelandą.

A. Kuprevičiaus koncertas įvyks sausio 27 d. 8 v. v. E. Cleveland Public Library rūmuose, 14101 Euclid Ave.

DEMESIO STUDENTAMS

Sausio 24 d. Detroito stud. skyrius kviečia visus Clevelando skyriaus studentus į iškylą, kuri įvyks L.R.K.F. stovykloje prie Manchester, "Dainavoje". Kas norėtų išvykoti dalyvauti, dėl platesnių informacijų skambinkite Ingriai Stasaitei IV 6-2111.

Padėka

Mūsų mylimam vyrui ir tėvui mirus 1959 m. sausio 9 d. ir palaidotam sausio 12 d. Kalvarijos kapinėse, Clevelande, dėkojame visiems pareiškusiems mums toje liūdesio valandoje užuojautą, suteikusiems jam paskutinį patarnavimą ir palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą.

Žmona ir sūnūs —
Vladas, Juozas ir
Petras Kaunai

Lietuvių salės šėrininkų susirinkimas įvyks sausio 26 d. 7 val. vakaro. Visi šėrininkai kviečiami dalyvauti.

Reikalinga moteris —
virėja

Antra pamaina. Patyrimas.

Joseph Kindler
1265 W. 9 St.
PR 1-4131 (6)

Išnuomojamas namas,
vienos šeimos, 6 k., netoli
Šv. Jurgio bažnyčios.
Saukti HE 1-5497. (6)

Pajamų mokesčių blankų
(Incom Tax) pildymas
kasdien nuo 10 iki 7 val.
Edvardas Karnėnas
Oshen Realty and Ins.
Notary Public
1141 Ansel Rd.
SW 5-4808 ER 1-4732

PENKERI METAI NUO
A. A. PROF. KAN.
FABIJONO KEMĖŠIO
MIRTIES

Kan. F. Kemėšis

1954 m. sausio 21 d. Sibire, Krasnojarsko krašte, Marijinsko mieste darbo stovykloje, mirė prof. kan. Fabijonas Kemėšis, didelis visuomenės veikėjas, idealistas. Jis yra gyvenęs ir veikęs JAV virš 10 metų (iki 1924 m.). Čia yra palikęs ir didelius savo veiklos pėdsakus.

Būdamas profesoriu Žemės ūkio Akademijoje, Dotnuvoje, buvo mėgiamas studentu ir kolegų profesorių kaip kilnios sielos, tolerantiškų nusiteikimų žmogus. Jam visi žmonės, su labai reto išimtimi, buvo geri ir juose jis matė tik gerąsias puses.

Kan. F. Kemėšis visuomenės gyvenime buvo visuomet aktyvus, atsiliepdavo ir spaudoje savo straipsniais, liksdamas visuomenės, tautos ir valstybės gyvas reikalus.

Prisiminti velionies 5 metų mirties sukakčiai jo sesuo Juzė Nasvytienė su savo šeimos nariais ir artimais giminėmis, kurie gyvena Clevelande, užprašė už jo sielą pamaldas Naujosios parapijos bažnyčioje sausio 31 d. 7 val. rytą.

BALFO VAKARAS

1959 M. SAUSIO 31 D.

LIETUVIŲ SALEJE,

DETROITO DRAMOS MĖGEJŲ SAMBŪRIS

VAIDINA

T. WILLIAMS'O

STIKLINIS ŽVĖRINĖLIS

Režisuoja Z. Arlauskaitė-Mikšienė

Bilietai kainos: 2, 1,50 ir 1 dol.

Moksleiviams 50 c.

Pradžią 6 val. 30 min.

68 Balso skyrius

SPORTINIS FILMAS!

1958 m. futbolo
pirmenybės Švedijoje

Filme pamatysite 16 kraštų futbolo komandas ir jų žaidimą, dalyvaujant pasaulio meisteriui Brazilijai, švedijai, Prancūzijai, Vokietijai, Rusijai ir kt. Filmas tęsiasi 115 minučių.

Celvelande šis filmas bus demonstruojamas anglų kalba

Vokiečių Kino Teatras

Standard Theatre

811 Prospect Av

nuo sausio 26 d. iki sausio 30 d.

7 val. vak. ir 9 val. vak.,

o sausio 30 d. dar papildomas seansas

11:30 val. ryto.

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF

ORO VENTILIACIJĄ

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

JANINOS LIUSTIKAITĖS
KONCERTAS - REČITALIS

1959 M. SAUSIO 24 D.

CLEVELANDO LIETUVIŲ SALEJE.

Akomponuoja J. Švedas.

KONCERTĄ PAGERBS SAVO ATSLANKYMU
SLA PREZIDENTAS P. DARGIS.

Pradžią 6 val. 30 min.

Janina Liustikaitė.

Labai plati programa — nuo lietuvių liaudies dainų iki pasaulinių klasikų kūrinių bei operų ištraukų.

Bilietai gaunami Lietuvių Prekybos Namuose, prie įėjimo nuo 5 val. ir pas platintojus.

Po koncerto turtingas bufetas ir šokiai, grojant vokiečių orkestrui.

SLA 136 kuopa

BEFORE YOU BORROW
TO BUY A HOME

GET OUR LOW RATES
AND HELPFUL TERMS

OUR ESCROW SERVICE
PROTECTS YOU WHEN
BUYING OR SELLING
REAL ESTATE

Eagle ženklai padidina
sutaupus...

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

SU IKLOJIMU!

NIEKO DAUGIAU NEREIKIA PIRKTI!...

Puikios kokybes...

100 storos vilnos

Needlepoint Wilton
Broadloom

12 ar 15 pėdų pločiai
12.99 kv. yd. vertės

7.99
Kv. yd.
pilnas

Kainoje įskaitytas kilimas, kandžių
neėdamas pamušalas ir įklojimas
ant medinių grindų.

KILIMAS 2 KAMBA-
RIAMS IR KORI-
DORIUI

• Nutria

Salonas 12x15'
Valgomasis 12x9'
Koridorius 12x3'

• Pilka

Suma 36 kv. yd.
Reg. 467.64 vertė

• Žalia

• Beige

287.64

su įklojimu
Jūs sutaupot \$180

The May Co.'s Basement
Rug Department Downtown
and On the Heights

Galimas patogus išsimokėjimas

JOKIO ĮMOKĖJIMO

MATULIONIS PATENKINTAS VATIKANO ŽYGIU

Keisti PLB pirmininko komentarai

Toronto. — Sausio 10 d. per lietuvišką radijo valandėlę PLB pirmininkas J. Matulionis padarė pranešimą apie Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikano likimą.

Savo kalbos įžanginėje dalyje jis palietė pastarųjų metų esamą stagnaciją ir apatiją lietuvių - išeivių tarpe, o kartu pasigėrė jų subruzdumu ir drausminga reakcija, kada Kalėdų švenčių proga iš Romos pasklido gandai apie gresiantį mūsų Pasiuntinybei pavojų. Toliau citavo Eltos komentarus prie L'Osservatore Romano straipsnio apie lietuvių ir lenkų pasiuntinybių Vatikane tragediją, apie jų šefų išbraukimą iš diplomatinio sąrašų.

J. Matulionis pasisakė esąs pilnai patenkintas Vatikano žygiu — mūsų pasiuntinybė esą paliekama, o tik jos dabartinis šefas nepripažįstamas. Kalbėtojas, aišku, nepraleido progos "pašpilkuoti" Min. S. Lozoraičio adresu nurodydamas, kad palikti S. Girdvainį savo poste nebuvę galima, nes Vatikanas mūsų Diplomatinijos šefo aktų nepripažįsta. Tačiau nutylėjo apie aktus lenkų egzilinės vyriausybės, kuri iki šiol Vatikano buvo laikoma vienintele teisėta katalikiškos Lenkijos atstovybe.

Kai šiame mūsų tautai skausmingame momente surandama pasitenkinimas, tai nenoromis kyla kai kurių abejonių, kurias vargu ar pajėgs išsklaidyti J. Matulionio optimizmas. Jis, matomai nesuprato Vatikano naujos politikos krypties ir nepastebėjo, kad šv. Sostas jau atsuko nugarą į rezistentus lietuvius ir į lenkų egzilinę vyriausybę, nukreipdamas savo malonią šypsena į Kremliaus valdovus. O juk ne taip seniai tie valdovai grasinančiai skelbė šv. Tėvui, kad girdi, neužilgo raudonoji vėliava plėvėsuos ant Vatikano rūmų ir kad "seneliui" prisiėsią ieškot prieglaudos kur kitur.

Nesuprato J. Matulionis ir to, kad jis per radiją tik pakartojo mums svetimus Vatikano oficiozo pasiteisinimus dėl nelemų žygių, kurie turės labai rimtų pasekų, ne tik čia tremtyje, bet ir už geležinės uždangos.

Mums daug mieliau būtų buvę išgirsti pačių lietuvių nuomonę ir nusistatymus dėl mūsų ateities planų ir žygių. Lietuviai toli gražu nėra taip entuziastingai nūvilę, kad save leistų užliu-

liuoti neįtikinančiais išvedžiojimais.

Pabaigoje patvirtinęs, kad mūsų pasiuntinybė pasilieka, o kas bus S. Girdvainio įpėdinis, negi jau esą taip svarbu. Svarbu esą tai, kad lietuviai parodę aukštą politinį susipratimą, spontaniškai siųsdami Romon telegramas ir peticijas (Dieve, saugok — ne protestus!). Taip, politinį subrendimą įrodėme, gindami savo teisės Vatikane. Tik deja, labai apgailėtina, kad PLB pirmininkas, kalbėdamas per radiją apie kalėdinę šv. Sosto dovaną, mums, nulenkę savo galvą

Romai ir nebesižymėjo kaip Lietuvos reikalų gynėjas.

Įdomu būtų paminėti dar vieną mažą smulkmeną, kurią mums radijo valandėlės vedėjas perdavė, kad šį pranešimą remianti tūla Toronto automobilių prekyba (nurodytas adresas). Nejaugi PLB pirmininko tarptautinės politikos klausimais komentarai turėjo gauti užgyrimą ir rėmimą nežinomo lietuviams pirklio? Geram pirkliui kas yra svarbu? Biznis! O biznis, koks jis bebūtų, yra siejamas su uždabiu. Tad greitinti savo nusistatymus su nežinomo pirklio pasaulėžiūra ar, kartais, nepadarys pasigailėtinę nuostolių atečiai.

K

Kas ir kur?

- Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis New Yorke, dalyvaujant Lietuvos Nepriklausomybės Talikos pirm. V. Rasteniui, įvyko sausio 18 d.

Posėdyje buvo aptarta praeitų metų pajamos ir išlaidos, jų rezultatai, kurie davė teigiamų vaisių. Taip pat numatyta šių metų veikla, jos pagyvinimas.

LNF pirm. Antanas Senikas apibūdino fondo paskirtį ir kokiems tikslams gali būti naudojamos jo lėšos.

- Jėzuitas T. Jonas Bružikas ir kun. Juozas Šeškevičius gavo Romos patvirtinimą ir Brazilijos bažnytinės vyresnybės pripažinimą dirbti pastoracinį darbą lietuvių tarpe. Tai didelis laimėjimas, nes atsipalaidavę nuo letuviškos parapijos klebono (lietuviškos veiklos stabdžio) priklausomybės, šie du vyrai iš S. Paulo ir kan. Z. Ignatavičius iš Rio de Janeiro, tikrai grąžins lietuvišką dvasią jaunimui ir senimui.

- Pavergtųjų Jungtinių Tautų atstovai lankėsi JAV sostinėje. Buvo priimti Valtybės Departamente ir aiškinosi dabartinės tarptautinės padėties reikšmę sovietų pavergtosioms Europos valstybėms ir ypatingai Mikojauno lankymosi Jungtinėse Valstybėse tikslus ir eventuales rezultatus.

- N. Kulbokienė, senosios kartos lietuvių moterų veikėja, po sunkios operacijos ligoninėje, Maspeth, N. Y., sveiksta.

- Lietuvių Spaudos Klubas, esąs Brooklyne, sausio 25 d. 2 val. (sekmadienį) šaukia narių susirinkimą Arlington restorane — 385 Arlington Ave.

KAIP GYVENAU IR KAM GYVENAU...

Sausio 12 d., Baltic Freedom House, New Yorke, buvo pagerbtas prof. inž. Steponas Kairys - Kaminskas jo 80 metų amžiaus sukakties proga. Jubilato pasveikinti susirinko virš 100 organizacijų atstovų bei visuomenės veikėjų.

Minėjimą atidarė šios šventės iniciatorius Generalinis Konsulas Jonas Budrys, pakviesdamas sugiedoti Lietuvos Himną. Trumpai apibūdinęs sukaktvininką bei paminėjęs, jog čia susirinkom pagerbti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, to istorinio ir svarbaus mūsų tautai įvykio dar gyvą liudininką, Lietuvos valstybininką, politiką prof. St. Kairį-Kaminską, pagrindiniu kalbėtoju pakvietė ilgą laiką visokiose aplinkybėse jo bendradarbi LLK pirm. Vaclova Sidzikauską.

V. Sidzikauskas pažymėjo, kad šiandien, mūsų visų išblaškytųjų ir tėvynės esančių mintys labiau, negu bet kada nukreiptos į Lietuvą. Šiandien labiau prieš akis iškyla ir pirmieji 1918 m. mūsų tautos at-

kūrėjai. Trumpai apibūdinęs jubilato biografiją, pabrėžė, jog S. Kairys augo ir brendė tuo laiku, kai Lietuva buvo labiausiai reikalinga jos žadintojų. Jis girdėjo V. Kudirkos Varpą skambant, stebėjo, kaip Tėvynės Sargas, Apžvalga ir Darbininkų Balsas, kurį jis redagavo, slapta lankė lietuvių visuose kampuose.

Jis iš pat jaunystės įsijungė į Lietuvos žadintojų eiles ir turėdamas neeilinių gabumų, veikė plačiai ir šakotai jau studentų tarpe Petrapily ir su socialdemokratais, Rusijos valstybės Dūmos atstovais, 1904-5 m. revoliuciniam sąjūdį, Didžiajam Vilniaus Seime, Liet. Tautos Taryboj, Lozanos ir Berno konferencijoje ir 1918 m. Vasario 16 d. Akto redagavime ir pasirašyme.

Nepriklausomoje Lietuvoj jis buvo vyriausybės narys, seimų atstovas, socialdemokratų partijos pirm., Kauno miesto inžinierius ir Vytauto Didžiojo u-to profesorius. 2-jo pasaulinio karo metu St. Kairys buvo ap-

jungtos lietuvių tautos rezistencijos vadas, pagrindinio VLIKo pirm. Po nepavykusios misijos į Stockholmą, perėjęs nacių kėlimą, jis įsijungė į lietuvių tremtinių politinę veiklą. Vakaru Europoj.

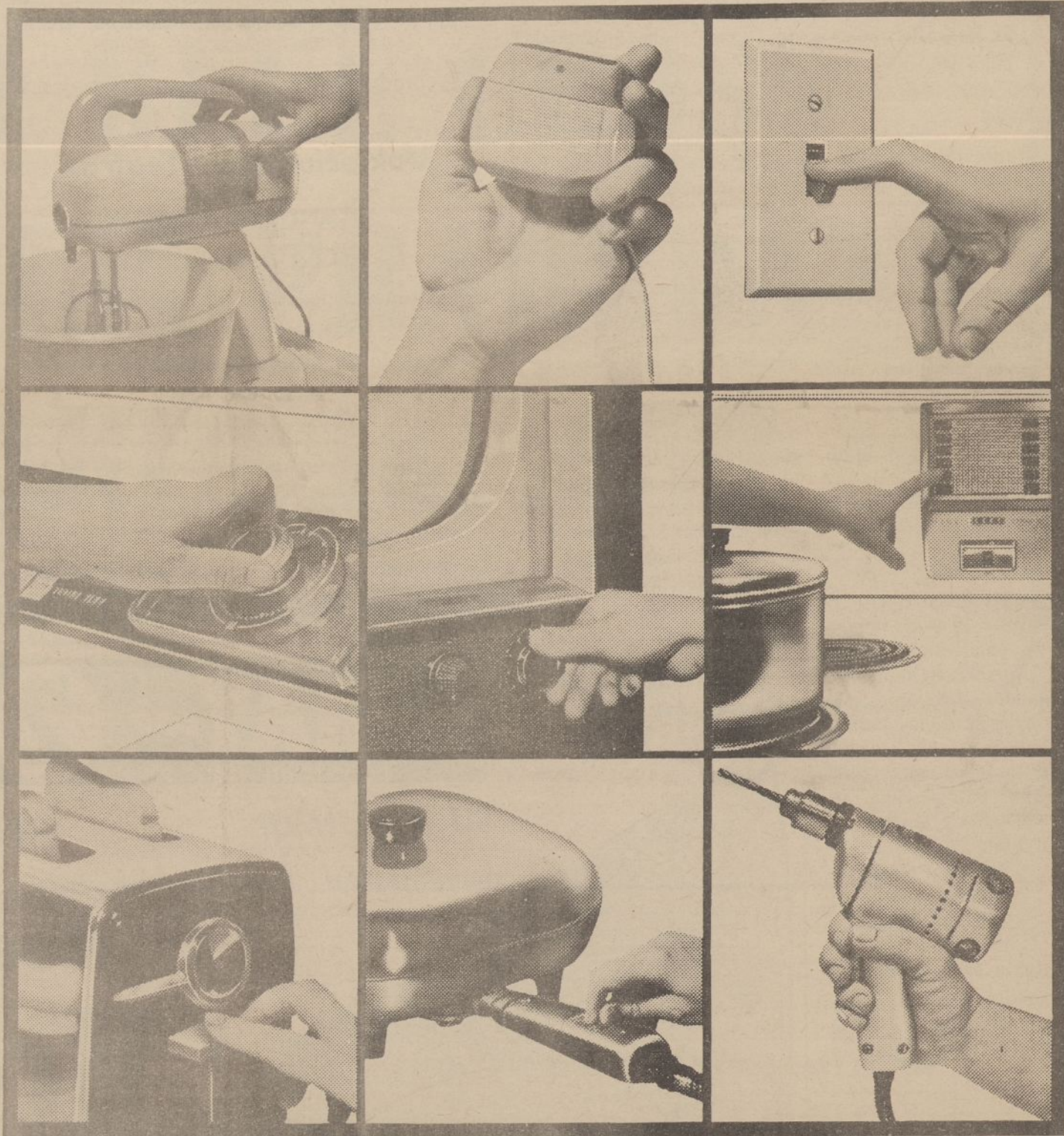
Keliolika asmenų, atstovaujančių lietuviškas organizacijas, sukaktvininką sveikino žodžiu. Gauta virš 100 telegramų bei laiškų iš įvairių pasaulio vietų.

Baigiant, žodį tarė pats jubilatas.

Ejau čia su jausmu, kad einu pašauktas pasiteisinti, kaip gyvenau ir kam gyvenau. Tokiais pagerbimais, sukaktvininkai, kad ir kiek lazdu būtų verti yra pervertinami, jų nuopelnai perdedami. Toks pervertinimas, kaip prožektorius muša į akis, nuo kurio gali apakti. Gera tik, kad pačiam jubilatui leidžiama likti sau teisėju ir pasiteisinti.

E. Čekienė

- V. Žukausko vaidintojų trupė, ir Operetės choras, diriguojamas J. Čibo, sausio 11 d. Elizabeth, N. J. statė veiklą "Jaunimėlj".

Modernus gyvenimas nėra magiškas... Tai tik priemonių panaudojimas

Kam reikia prietaisų, jei su elektros įjungimu pasidaro tokie stebuklai? Elektra išvalo namus ir išskalbia, gražiai siuva, pietus verda, pakeičia naktį į dieną — ir padaro šimtus kitų nuostabių dalykų, kurie padaro gyvenimą linksma. Dėl to vidutinė šeima naudoja dvigubai daugiau elektros, negu 1948 m.

Bet vidutinio namo šiandieninė elektros sąskaita yra daug mažesnė, negu dviguba iš anų laikų.

Kodėl jūsų elektros sąskaita yra mažesnė, negu dviguba? Burtai? Žinoma, ne! Tik dvi geros priežastys. Pirmą, dėl to, kad jūs naudojate daugiau ir daugiau elektros, vidutinė kilovato valandos kaina nukrito žemyn. Antra, The Illuminating Company visą laiką gerina savo metodus ir įrankius, kad išlaikytų elektros kainą kiek galima žemesnę.

Elektra yra geriausias pirkinyš jūsų namuose!

KAZIMIERUI BANEVIČIUI mirus,

A. L. T. S-gos Philadelphijos skyriaus nariams Algirdui ir Genovaitei Dilboms, Voldemarui Banevičiui ir jų šeimoms reiškia gilią užuojautą

A. L. T. S-gos Philadelphijos skyrius

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

